

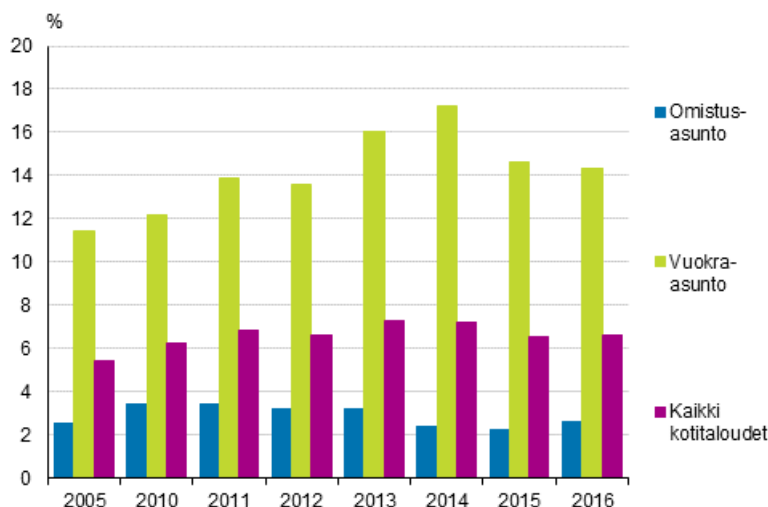
Tulonjakotilasto 2016

Tulot, asuminen ja asumismenot

Asumiskustannusrasitteisuus lähes ennallaan

Suuret asumiskustannukset rasittivat 6,6 prosenttia kotitalouksista vuonna 2016. Vuokralla asuvilla kotitalouksilla osuus oli 14,3 prosenttia. Asumiskustannusrasitteisten kotitalousosuudet pienuivät jo edellisvuonna. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen tulonjakotilastosta.

Asumiskustannusrasitteiset kotitaloudet asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 2005, 2010–2016, %

Asumiskustannusrasitteisen kotitalouden¹⁾ asumiskustannusten osuus käytettävistä olevista rahatuloista, pois lukien asumistuet, on yli 40 prosenttia. Asumistukia ei lueta asumiskustannuksiin eikä käytettävissä oleviin rahatuloihin (ks. [tulonjakotilaston käsitteet ja määritelmät](#)).

Asumiskustannusrasitteisten kotitalousosuus pysyi lähes samana. Kotitalouksia oli yhteensä 176 100, eli 6,6 prosenttia kaikista kotitalouksista vuonna 2016. Niihin kuului 223 400 henkilöä, eli 4,1 prosenttia kaikista henkilöistä.

1) Määritelmä perustuu EU:n tilastoviraston Eurostatin tulot ja elinolot -tilastoon (EU-SILC, Statistics on Income and Living Conditions). Eurostatin tilastoinnissa tilastoyksikkönä on kotitalouden sijaan henkilö.

Vuokralla asuvista 14,3 prosenttia ja omistusasunnoissa asuvista kotitalouksista noin 3 prosenttia oli asumiskustannusrasitteisia vuonna 2016. Vuokralla asuvilla kotitalouksilla osuus oli edellisvuoden tavoin lähes kolme prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2014. Vuokralla asuvien kotitalouksien tulokehitys oli vuoden 2014 jälkeen aiempaa suotuisampi.

Asumiskustannusten keskimääräinen tulo-osuus, jota mitattiin mediaanilla, pysyi kotitalouksilla yhteensä vuosina 2015–2016 vajaassa 15 prosentissa, ja omistusasunnoissa asuvilla vajaassa 11 prosentissa. Vuokra-asunnoissa asuvilla kotitalouksilla asumiskustannusten tulo-osuuden mediaani oli 25,9 prosenttia vuonna 2016. Se oli noin yhden prosenttiyksikön pienempi kuin vuonna 2014.

Tilastomääritelmän mukaan pienituloisista²⁾ kotitalouksista noin 22,2 prosenttia ja korkeamman tulotason kotitalouksista alle 4 prosenttia oli asumiskustannusrasitteisia. Pienituloisissa kotitalouksissa vuokralla asuvien tulotaso oli alempi ja asumiskustannukset olivat suuremmat kuin omistusasunnoissa asuvien. Pienituloisista, vuokralla asuvista oli asumiskustannusrasitteisia 29 prosenttia ja omistusasunnoissa asuvista kotitalouksista noin 12 prosenttia vuonna 2016.

Pienituloisten asumiskustannusten tulo-osuudet olivat mediaanilla mitattuna keskimäärin 28,5 prosenttia vuokralla asuvilla ja vajaat 20 prosenttia omistusasunnoissa asuvilla kotitalouksilla. Asumiskustannusten ja asunnon juoksevien pääomamenojen yhteinen tulo-osuus oli keskimäärin yli 23 prosenttia pienituloisilla, omistusasunnoissa asuvilla kotitalouksilla vuonna 2016.

2) Pienituloisilla kotitalouksilla tarkoitetaan kotitalouksia ja niihin kuuluvia henkilöitä, joissa henkilöiden kesken laskettu käytettävissä oleva rahatulo kulutusyksikköä kohti eli ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo on alle 60 prosenttia kansallisesta mediaanitulosta. Vuonna 2016 pienituloisiksi määrittyivät ne kotitaloudet, joiden ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo oli alle 14 430 euroa. Kulutusyksiköt perustuvat niin kutsuttuun OECD:n modifioituun skaalaan. Kotitalouden yksi aikuinen on yksi kulutusyksikkö. Muut kotitalouden 14 vuotta täyttäneet henkilöt ovat kukin 0,5 kulutusyksikköä ja 0–13-vuotiaat lapset ovat kukin 0,3 kulutusyksikköä. Yhden aikuisen kotitalous on yksi kulutusyksikkö, kun taas kotitalous, johon kuuluu esimerkiksi puoliso ja alle 14-vuotias lapsi, on yhteensä 1,8 kulutusyksikköä.

Sisällys

1 Asunnon hallintasuhte: vuokra-asunnot yleistyneet.....	5
2. Kotitalouksien tulokehitys asunnon hallintasuhteen mukaan.....	6
3 Asumiskustannusten tulo-osuudet ja kotitalouksien tulotaso.....	8
3.1 Tuloryhmä: asumistuet vaikuttivat yhä pienituloisimmilla.....	8
3.2 Asunnon hallintasuhte: vuokralla asuvilla yli neljännes tuloista asumiskustannuksiin.....	10
3.3 Suuralue: vuokralla asuvien tulotaso korkein Helsinki-Uudellamaalla.....	12
3.4 Kotitalouden elinvaihe: tulotaso heikoin alle 35-vuotiaiden ja yli 64-vuotiaiden yhden henkilön, sekä yksinhuoltajien kotitalouksilla.....	12
4 Suuret asumiskustannukset rasittivat yksin asuvia.....	14

Taulukot

Taulukko 1. Asumiskustannusten ja menojen tulo-osuudet (%) asunnon hallintasuhteen ja tulokymmenysryhmän mukaan 2016, kotitaloudet, mediaani.....

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Asunnon hallintasuhte tulodesiiliryhmän mukaan vuonna 2016.....	18
Liitetaulukko 2. Asunnon hallintasuhte kotitalouden elinvaiheen mukaan vuonna 2016.....	19
Liitetaulukko 3. Kotitalouksien asumiskustannus- ja asumismenoindikaattoreita asunnon hallintasuhteen ja suuralueen mukaan vuonna 2016.....	20
Liitetaulukko 4. Kotitalouksien asumiskustannus- ja asumismenoindikaattoreita kotitalouden elinvaiheen mukaan vuonna 2016.....	21
Liitetaulukko 5. Kotitalouksien asumiskustannus- ja asumismenoindikaattoreita kotitalouden viitehenkilön sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2016.....	22

Kuviot

Kuvio 1. Omistus- ja vuokra-asunto kotitalouden asunnon hallintasuhteen elinvaiheen mukaan vuosina 2005 ja 2016, % kotitalouksista.....	5
Kuvio 2. Kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 1995–2016, mediaani, vuoden 2016 hinnoin.....	6
Kuvio 3. Pienituloisen kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 2002–2016, mediaani, vuoden 2016 hinnoin.....	7
Kuvio 4. Asumiskustannukset (%) käytettävissä olevista rahatuloista tulokymmenysryhmän mukaan vuonna 2016, brutto- ja nettomääräiset asumiskustannukset, keskiarvo.....	8
Kuvio 5. Asumismenot (%) käytettävissä olevista rahatuloista tulokymmenysryhmän mukaan vuonna 2016, brutto- ja nettomääräiset asumismenot, keskiarvo.....	9
Kuvio 6. Asumiskustannukset (%) käytettävissä olevista rahatuloista asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 2002–2016, nettomääräiset asumiskustannukset, mediaani.....	10
Kuvio 7. Asumiskustannukset (%) käytettävissä olevista rahatuloista suuralueen ja asunnon hallintasuhteen mukaan vuonna 2016, nettomääräiset asumiskustannukset, mediaani.....	12
Kuvio 8. Asumiskustannukset ja -menot (%) käytettävissä olevista rahatuloista kotitalouden elinvaiheen mukaan vuonna 2016, nettomääräiset asumiskustannukset ja -menot, mediaani.....	13
Kuvio 9. Kotitaloudet (%) asumiskustannusten tulo-osuuksien mukaisissa ryhmissä vuosina 2002–2016, nettomääräiset asumiskustannukset.....	14
Kuvio 10. Kotitaloudet ja henkilöt, joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 30 % tai 40 %, vuosina 2002–2016, nettomääräiset asumiskustannukset.....	15

Kuvio 11. Kotitaloudet ja henkilöt, joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 40 %, asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 2002–2016.....	15
Kuvio 12. Kotitaloudet (%), joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 40%, pienituloisista ja muista kotitalouksista asunnon hallintasuhteen mukaan vuonna 2016.....	16
Kuvio 13. Kotitaloudet, joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 40%, elinvaiheen mukaan vuosina 2005, 2010–2016.....	17
Kuvio 14. Henkilöt, joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 40%, sukupuolen ja iän mukaan vuonna 2016....	17
Laatuseloste: tulonjakotilasto.....	23

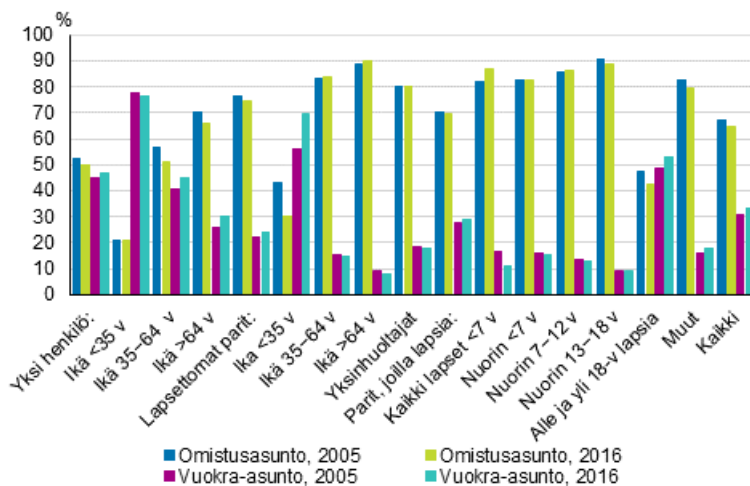
1 Asunnon hallintasuhde: vuokra-asunnot yleistyneet

Kotitalouksista 64,6 prosenttia asui omistusasunnossa ja 32,9 prosenttia vuokra-asunnossa vuonna 2016. Noin 3 prosentilla oli jokin muu asunnon hallintasuhde. Velattomassa ja velkaisessa omistusasunnossa kummassakin asui vajaa kolmannes kotitalouksista. (Liitetaulukko 1; Tietokantataulukko 24.)

Vuokra-asunto oli yleisin asunnon hallintasuhde kahdessa pienituloisimmassa tulokymmenensryhmässä ja tilastomääritelmän mukaan pienituloisilla kotitalouksilla. Omistusasunto oli sitä yleisempi hallintasuhde mitä korkeampi kotitalouden tulotaso oli. Ensimmäisen tulokymmenensryhmän kotitalouksista 36,4 prosenttia, kolmannen tulokymmenensryhmän kotitalouksista yli puolet (54 %) ja suurituloisimman tulokymmenensryhmän kotitalouksista 89,9 prosenttia asui omistusasunnossa vuonna 2016. Pienituloisista kotitalouksista vajaat 39 prosenttia asui omistusasunnossa ja yli 59 prosenttia vuokra-asunnossa. Omistusasuminen olivat yleisimmillään viimeksi 2000-luvun puolivälissä, jonka jälkeen vuokra-asunto on kasvattanut osuuttaan, etenkin pienituloisten kotitalouksien asunnon hallintasuhteena. Vuonna 2005 kaikista kotitalouksista vielä noin 67 prosenttia ja pienituloisista kotitalouksista 46 prosenttia asui omistusasunnoissa.

Nuorimpien, yhden henkilön ja parien, sekä yksinhuoltajien kotitalouksia lukuunottamatta omistusasunto oli vallitseva hallintasuhde kaikissa muissa elinvaiheeryhmissä, ja erityisesti myöhäisissä elinvaiheissa. Alle 35-vuotiaiden, yhden henkilön kotitalouksista huomattava osa, eli 76,2 prosenttia ja lapsettomista pareista 69,4 prosenttia asui vuokra-asunnossa. Vuodesta 2005 vuoteen 2016 omistusasunnoissa asuvien osuus pieneni, ja vastaavasti vuokralla asuvien osuus kasvoi eniten juuri alle nuorten alle 35-vuotiaiden, lapsettomien parien kotitalouksissa. Omistusasumisen osuus sitä vastoin kasvoi hieman parien lapsiperheissä, joissa nuorin lapsi oli alle 7–12-vuotias. Heillä asuntovelat olivat selvästi yleisempiä kuin muissa lapsiperheissä ja elinvaiheissa. (Kuvio 1; Liitetaulukko 2.)

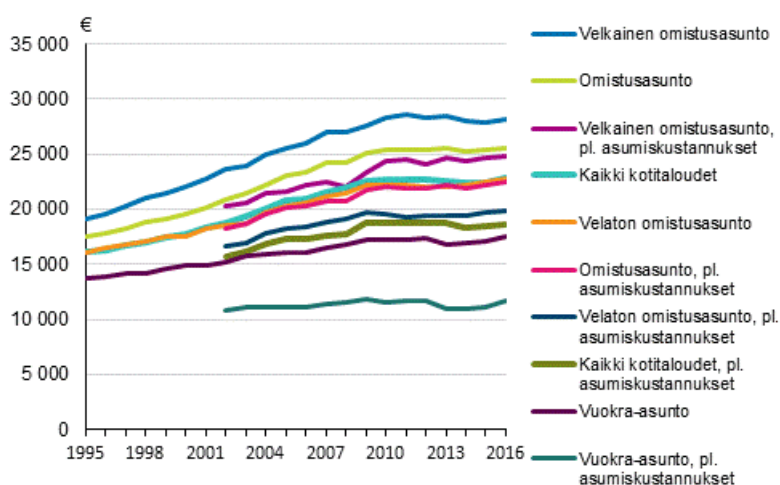
Kuvio 1. Omistus- ja vuokra-asunto kotitalouden asunnon hallintasuhteena elinvaiheen mukaan vuosina 2005 ja 2016, % kotitalouksista

2. Kotitalouksien tulokehitys asunnon hallintasuhteen mukaan

Kotitalouksien tulokehitys oli yleisesti heikkoa vuosina 2011–2016. Omistusasunnoissa asuvien kotitalouksien reaalin tulotaso oli vuonna 2016 noin yhden prosentin ja vuokra-asunnoissa asuvien kotitalouksien 2,3 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2011. Omistusasunnoissa asuvien kotitalouksien asumiskustannukset eivät kasvaneet yhtä voimakkaasti kuin vuokra-asunnoissa asuvilla, minkä seurauksena niiden jälkeinen tulokehitys oli omistusasunnoissa suotuisampaa kuin vuokra-asunnoissa asuvilla kotitalouksilla. Vuodesta 2011 vuoteen 2016 asumiskustannusten jälkeinen tulotaso kohosi omistusasunnoissa asuvilla kotitalouksilla reaalisesti noin 2,6 prosenttia, kun vuokra-asunnoissa asuvilla kotitalouksilla tulotaso pysyi samana. (Kuvio 2; Tietokantataulukot 6 ja 24.)

Kuvio 2. Kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 1995–2016, mediaani, vuoden 2016 hinnoin

Vuosina 2015–2016 vuokra-asunnoissa asuvien tulot kehittyivät kuitenkin hieman aiempaa paremmin. Vuosittainen reaalikasvu oli ennen asumiskustannuksia keskimäärin lähes 2 prosenttia ja niiden jälkeen yli 3 prosenttia. Vuonna 2016 kaikkien kotitalouksien asumiskustannusten jälkeinen ekvivalentti käytettävissä olevan rahatulon mediaani oli 18 600 euroa. Omistusasunnoissa asuvien kotitalouksien tulomediaani oli 22 500 euroa: velattomilla 19 800 euroa ja velkaisilla 24 700 euroa. Vuokralla asuvien kotitalouksien asumiskustannusten jälkeinen ekvivalentti käytettävissä olevan rahatulon mediaani oli noin puolet (11 600 euroa) omistusasuntokotitalouksien tulotasosta.

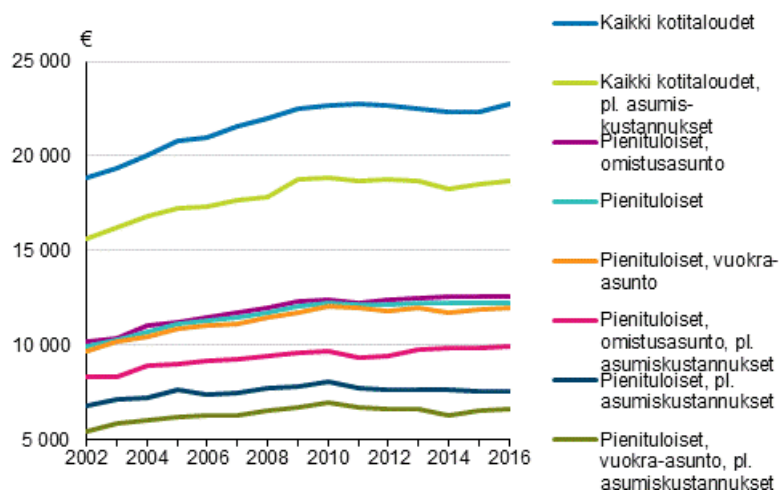
Pitkällä aikavälillä, 1990-luvun jälkipuoliskolta lähtien taloudellisen kasvun aikana vuoteen 2011, omistusasunnoissa ja vuokralla asuvat kotitaloudet eriytyivät tulotason ja asumiskustannusten perusteella voimakkaammin. Viime vuosikymmenellä vuokra-asunnosta tuli aiempaa pienituloisempien kotitalouksien asunnon hallintasuhte. Tämän jälkeen etenkin asumiskustannukset ovat eriyttäneet omistusasunnoissa ja vuokra-asunnoissa asuvien tulotasoa. Vielä vuonna 1997 vuokra-asunnoissa asuvien asumiskustannuksia edeltänyt tulotaso oli 78 prosenttia omistusasunnoissa asuvien kotitalouksien tulotasosta. Vuonna 2002, josta lähtien vertailukelpoiset tiedot asumiskustannuksista ovat saatavissa, tulot olivat 73 prosenttia ja asumiskustannusten maksamisen jälkeen 59 prosenttia omistusasuntokotitalouksien tulotasosta. Vuonna 2011 vuokralla asuvien kotitalouksien tulot olivat 68 prosenttia ja asumiskustannusten maksamisen jälkeen 53 prosenttia omistusasuntokotitalouksien tulotasosta.

Pienituloisten kotitalouksien¹⁾ tulotaso oli asunnon hallintasuhteen mukaan niin ikään omistusasunnoissa asuvilla korkeampi kuin vuokra-asunnoissa asuvilla, joskin ryhmien välinen ero tulotasossa ennen asumiskustannusten maksamista oli suhteellisen pieni. Omistusasunnoissa asuvien kotitalouksien ekvivalentti käytettävissä olevan rahatulon mediaani oli 12 600 euroa ja vuokra-asunnoissa asuvien 12 000 euroa.

1) Pienituloisilla kotitalouksilla tarkoitetaan kotitalouksia ja niihin kuuluvia henkilöitä, joissa henkilöiden kesken laskettu käytettävissä oleva rahatulo kulutusyksikköä kohti eli ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo on alle 60 prosenttia kansallisesta mediaanitulosta.

Tiedoissa ovat mukana asumistuet²⁾, joista tulonsiirtoina saadut asumistuet lisäsivät etenkin vuokralla asuvien kotitalouksien tuloja. Ilman asumistukia tuloerot pienituloisten, vuokra-asunnoissa ja omistusasunnoissa asuvien kotitalouksien välillä olivat huomattavasti suuremmat. Asumistuet kattoivat osan vuokralla asuvien kotitalouksien asumiskustannuksista. Asumiskustannusten maksamisen jälkeen pienituloisten, omistusasunnoissa asuvien kotitalouksien mediaanitulo oli 9 900 euroa ja vuokra-asunnoissa asuvien 6 600 euroa, eli noin 67 prosenttia omistusasunnoissa asuvien tulotasosta. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Pienituloisen kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 2002–2016, mediaani, vuoden 2016 hinnoin

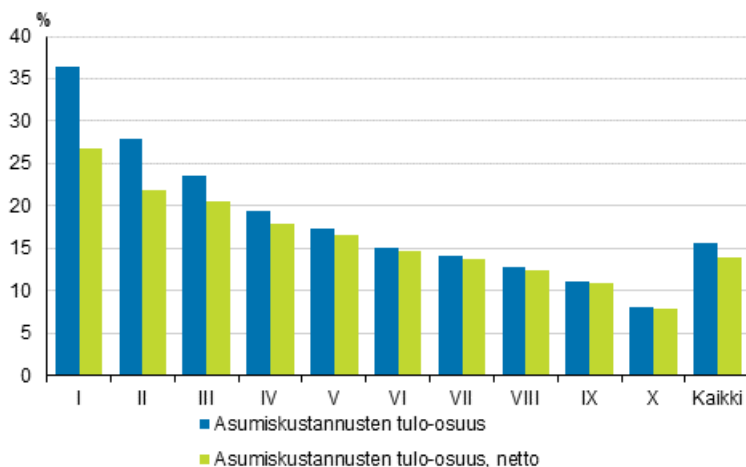
2) Tulonsiirtoina saadut asumistuet eli yleinen asumistuki, eläkkeensaajien asumistuki ja opintorahan asumislisä, sekä asuntolainan korkojen verovähennysetuus.

3 Asumiskustannusten tulo-osuudet ja kotitalouksien tulotaso

3.1 Tuloryhmä: asumistuet vaikuttivat yhä pienituloisimmilla

Asumiskustannusten osuus käytettävistä olevista rahatuloista, asumiskustannusten tulo-osuus, on sitä suurempi mitä matalampi kotitalouden tulotaso on (kuvio 4; Tietokantataulukko 23). Asumiskustannuksiin luetaan kotitalouden varsinaisen asunnon käyttömenot, asuntolainan korot ja kiinteistövero. Tukien seurauksena kotitalouksien maksamat nettomääräiset asumiskustannukset ovat suhteellisesti pienemmät kuin ilman tukia. Tukina on otettu huomioon tulonsiirtoina saadut asumistuet (yleinen asumistuki, eläkkeensaajan asumistuki, opintorahan asumislisä) ja asuntolainojen korkojen verovähennysetuus.

Kuvio 4. Asumiskustannukset (%) käytettävissä olevista rahatuloista tulokymmenysryhmän mukaan vuonna 2016, brutto- ja nettomääräiset asumiskustannukset, keskiarvo

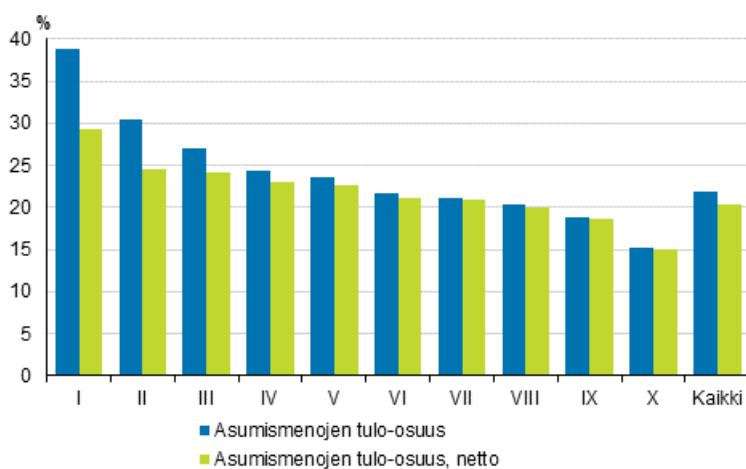
Asumistukien määrä oli suurempi kolmessa alimmassa tulokymmenysryhmässä kuin kotitalouksilla keskimäärin. Nettomääräisten asumiskustannusten tulo-osuudet erosivat silti merkittävästi tulokymmenysryhmien välillä. Vuonna 2016 alimpaan tulokymmenysryhmään kuuluvien kotitalouksien asumiskustannukset olivat keskimäärin 36,5 prosenttia ja pois lukien asumistuet 26,7 prosenttia käytettävissä olevista rahatuloista. Toiseksi alimpaan tulokymmenysryhmään kuuluvilla asumiskustannukset olivat keskimäärin 28,0 prosenttia ja pois lukien asumistuet 21,9 prosenttia käytettävissä olevista rahatuloista. Kaikkien kotitalouksien asumiskustannusten tulo-osuus oli asumistukien seurauksena keskimäärin 14,0 prosenttia eli 1,6 prosenttiyksikköä pienempi kuin niitä edeltävien asumiskustannusten ja tulojen perusteella, joissa ne ovat tukien verran suuremmat.

Tulonsiirtoina saadut asumistuet kohdentuivat pienituloisimpiin tuloryhmiin. Vuonna 2015 tulonsiirtoina maksettavien asumistukien määrätymisperusteita lievennettiin (yleinen asumistuki) ja niiden kokonaismäärä kasvoi edelleen vuonna 2016. Tukien vaikutus asumiskustannusten tulo-osuuteen oli kaikkiaan kotitalouksissa, ja pienimmässä tulokymmenysryhmässä hieman suurempi kuin edellisvuonna. Viidennessä tulokymmenysryhmässä ja sitä suurituloisemmissa kotitalouksissa tukien vaikutus oli sama tai pienempi. Näissä tuloryhmissä on asuntovelkaisia kotitalouksia, joilla asumistukien määrään vaikuttaa asuntolainakorkojen verovähennysetuuden suuruuden määrittäminen tuloverotuksessa. Vuonna 2016 asuntolainan korkojen verovähennysoikeus rajoittui yhä edeltävään vuoteen verrattuna.

Omistusasuminen ja asuntovelkaisuus ovat yleisiä keskituloa suurituloisemmilla kotitalouksilla. Pääomameno sisältävien asumismenojen tulo-osuus on asumiskustannuksiin verrattuna suhteellisesti suurempi mitä korkeampi kotitalouden tulotaso on (tietokantataulukko 23). Pääomamenoihin luetaan kotitalouden varsinaisen asunnon rahoitusvastike ja asuntolainan lyhennykset. Ne eivät sisällä osakkaiden tilastovuonna poismaksamia osuuksiaan taloyhtiön lainoista.

Asumismenojen tulo-osuus pois lukien asumistuet oli kaikilla kotitalouksilla keskimäärin 20,4 prosenttia vuonna 2016. Luku on lähes sama kuin edellisvuonna. Asumismenojen keskimääräinen tulo-osuus oli alimpaan tulokymmenysryhmään kuuluvilla kotitalouksilla 29,4 prosenttia ja seuraavaan tulokymmenysryhmään kuuluvilla kotitalouksilla 24,6 prosenttia. Kaikkein suurituloisimman tulokymmenysryhmän kotitalouksilla se oli 15,1 prosenttia. Ryhmän asumiskustannusten tulo-osuus oli 7,9 prosenttia vuonna 2016. (Kuvio 5.)

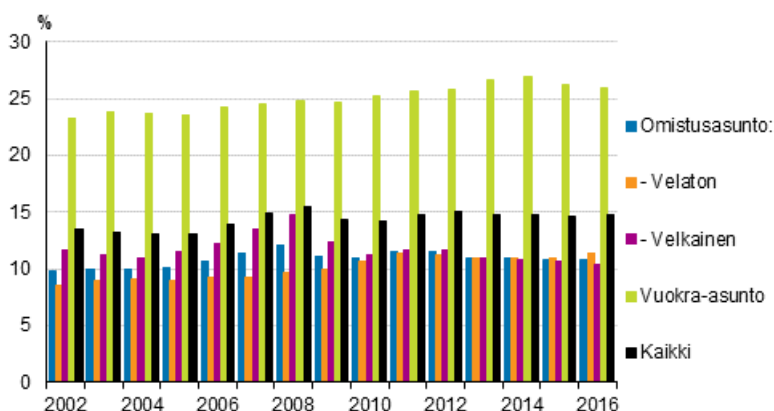
Kuvio 5. Asumismenot (%) käytettävissä olevista rahatuloista tulokymmenysryhmän mukaan vuonna 2016, brutto- ja nettomääräiset asumismenot, keskiarvo

3.2 Asunnon hallintasuhde: vuokralla asuvilla yli neljännes tuloista asumiskustannuksiin

Nettomääräisten asumiskustannusten tulo-osuudet olivat omistusasunnoissa asuvilla kotitalouksilla keskimäärin 10,8 prosenttia ja vuokra-asunnoissa asuvilla 25,9 prosenttia. Velattomissa omistusasunnoissa asuvilla kotitalouksilla tulo-osuus oli 11,4 prosenttia ja velkaisissa omistusasunnoissa 10,3 prosenttia vuonna 2016. Tiedot ovat kotitalouskohtaisten asumiskustannustulo-osuuksien perusteella laskettuja mediaanilukuja. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Asumiskustannukset (%) käytettävissä olevista rahatuloista asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 2002–2016, nettomääräiset asumiskustannukset, mediaani

Vuokra-asunnoissa asuvien kotitalouksien asumiskustannusten tulo-osuuden kasvun taittuminen jatkui. Huippuvuoteen 2014 verrattuna asumiskustannusten tulo-osuus oli vuonna 2016 noin yhden prosenttiyksikön pienempi. Vuoteen 2005 verrattuna, josta lähtien asumiskustannusten tulo-osuus kasvoi lähes yhtäjaksoisesti (poikkeuksena vuosi 2009) ja ylitti neljänneksen vuonna 2010, se oli yhä noin 2 prosenttiyksikköä suurempi.

Ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo pois lukien asumiskustannukset oli mediaanilla mitattuna omistusasunnoissa asuvilla kotitalouksilla keskimäärin 22 500 euroa ja vuokra-asunnoissa asuvilla kotitalouksilla 11 600 euroa vuonna 2016 (liitetaulukko 3; tietokantataulukko 24). Kaikkien kotitalouksien asumiskustannusten maksamisen jälkeinen ekvivalentti mediaanitulo oli 18 600 euroa vuonna 2016.

Asumiskustannusten tulo-osuudet olivat keskimääräistä suuremmat pienituloisimmilla, kolmeen alimpaan tulokymmenysryhmään kuuluvilla kotitalouksilla. Asumiskustannusten tulo-osuuksien mediaani oli näille ryhmille yhteensä 22,6 prosenttia (taulukko 1). Erot asunnon hallintasuhteiden mukaisten ryhmien asumiskustannusten tulo-osuuksissa olivat vastaavanlaiset kuin kotitalouksilla yhteensä. Kolmeen alimpaan tulokymmenysryhmään kuuluvista kotitalouksista vuokralla asuvien asumiskustannusten tulo-osuuksien mediaani oli 28,3 prosenttia ja omistusasunnoissa asuvien 16,4 prosenttia vuonna 2016. Pienituloisimmilla ja asuntovelkaisilla kotitalouksilla asumiskustannusten lisäksi pääomamenot veivät huomattavan osan tuloista: asumismenojen tulo-osuuksien mediaani oli 29,8 prosenttia vuonna 2016.

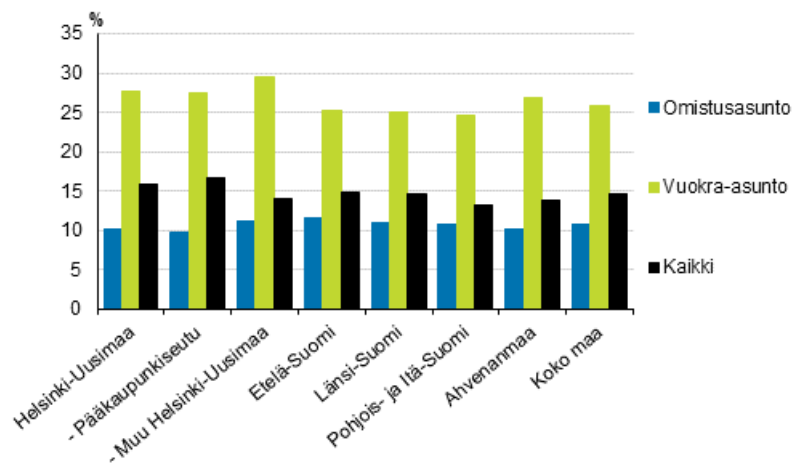
Taulukko 1. Asumiskustannusten ja menojen tulo-osuudet (%) asunnon hallintasuhteen ja tulokymmenysryhmän mukaan 2016, kotitaloudet, mediaani

Asunnon hallintasuhte	Asumis-kustannus (%), I — III tulokymmenys	Asumis-kustannus (%), IV — X tulokymmenys	Asumis-kustannus (%), kaikki kotitaloudet	Asumis-meno (%), I — III tulokymmenys	Asumis-meno (%), IV — X tulokymmenys	Asumis-meno (%), kaikki kotitaloudet
Omistusasunto	16,4	9,6	10,8	21,8	17,9	18,7
- Velaton omistusasunto	16,7	9,3	11,4	18,5	10,4	12,8
- Velkainen omistusasunto	15,6	9,8	10,3	29,8	23,5	24,2
Asuntovelan määrä:						
- 49 999	15,3	9,4	10,2	29,8	21,5	23,3
50 000 - 99 999	15,9	9,6	10,3	31,5	23,5	24,5
100 000 - 149 999	14,0	10,2	10,4	29,8	24,4	24,9
150 000 -	15,6	9,9	10,3	27,0	24,8	24,9
Vuokra-asunto	28,3	24,0	25,9	28,3	24,0	25,9
Kaikki kotitaloudet	22,6	11,3	14,7	25,3	19,6	21,7

3.3 Suuralue: vuokralla asuvien tulotaso korkein Helsinki-Uudellamaalla

Asumiskustannusten tulo-osuudet olivat suurimmat Helsinki-Uudenmaan suuralueella, jossa vuokralla asuminen on yleistä (kuvio 7). Vuokralla asuvien kotitalouksien asumiskustannusten tulo-osuus oli mediaanilla mitattuna 27,4 prosenttia pääkaupunkiseudulla ja suurempi, eli 29,5 prosenttia sen ulkopuolisella alueella Helsinki-Uudellamaalla. Alueet erosivat tulotasoltaan selvästi siten, että tulotaso oli korkeampi pääkaupunkiseudulla.

Kuvio 7. Asumiskustannukset (%) käytettävissä olevista rahatuloista suuralueen ja asunnon hallintasuhteen mukaan vuonna 2016, nettomääräiset asumiskustannukset, mediaani

Muualla Manner-Suomessa asumiskustannukset veivät vuokralla asuvilta kotitalouksilta vähemmän, tulo-osuuksien mediaani oli noin 25 prosenttia vuonna 2016. Omistusasuntokotitalouksilla alueiden väliset erot olivat pienet. Asumiskustannusten tulo-osuuksien mediaanit olivat Helsinki-Uudellamaalla noin 10 prosenttia ja muualla Manner-Suomessa noin 11 prosenttia.

Vuokralla asuvien kotitalouksien asumiskustannusten maksamisen jälkeinen tulotaso oli samoin korkein Helsinki-Uudellamaalla: ekvivalentti käytettävissä olevan rahatulon mediaani oli 13 700 euroa. Pääkaupunkiseudulla mediaanitulo oli 14 400 euroa ja pääkaupunkiseudun ulkopuolella 10 800 euroa. Muualla Manner-Suomessa vuokralla asuvien kotitalouksien asumiskustannusten maksamisen jälkeiset mediaanitulot vaihtelivat vähän. Ne olivat alhaisimmat Länsi-Suomessa, 10 600 euroa, ja korkeimmat Etelä-Suomessa, 11 100 euroa kulutusyksikköä kohti vuonna 2016. (Liitetaulukko 3.)

Omistusasuntokotitalouksien asumiskustannusten maksamisen jälkeinen tulotaso oli korkein suuralueen mukaan Helsinki-Uudellamaalla (mediaani 26 600 euroa) ja alhaisin Pohjois- ja Itä-Suomessa (mediaani 20 600 euroa) vuonna 2016. Pääkaupunkiseudulla omistusasuntokotitalouksien ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulon mediaani oli 29 000 euroa ja muualla Helsinki-Uudellamaalla 23 900 euroa.

3.4 Kotitalouden elinvaihe: tulotaso heikoin alle 35-vuotiaiden ja yli 64-vuotiaiden yhden henkilön, sekä yksinhuoltajien kotitalouksilla

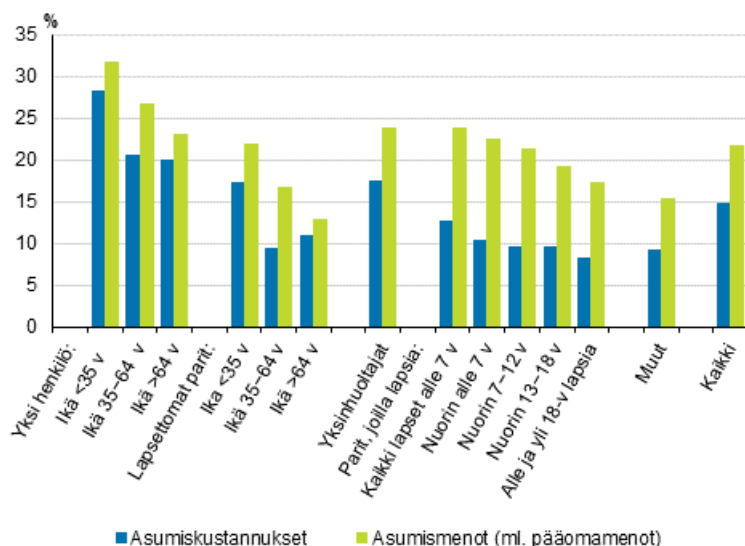
Kotitalouden elinvaihe kuvaa kotitalouden jäsenten suhteiden, jäsenmäärän ja iän mukaista elinvaiheluokkaa, samalla asumismuotoa. Kotitalouksien asumiskustannukset ja tulot eroavat elinvaiheen mukaan. Asumiskustannusten tulo-osuuksien mediaani oli suurin, 28,2 prosenttia, alle 35-vuotiaiden yhden henkilön kotitalouksissa. Keskimääräistä enemmän tuloja asumiseen käyttivät lisäksi heitä vanhemmat yhden henkilön kotitaloudet, alle 35-vuotiaiden lapsettomien parien ja yhden huoltajan muodostamat kotitaloudet. Asumiskustannusten tulo-osuudet olivat mediaanilla mitattuna keskimäärin 20,6 prosenttia 35–64-vuotiaiden ja 19,9 prosenttia 65 vuotta täyttäneiden yhden henkilön kotitalouksissa vuonna 2016. Alle 35-vuotiailla pareilla asumiskustannusten tulo-osuuksien mediaani oli 17,3 prosenttia ja yksinhuoltajilla 17,5 prosenttia.

Nettomääräisten asumismenojen tulo-osuus, sisältäen asumiskustannusten lisäksi varsinaista asuntoa koskevat pääomamenot, oli kotitalouksissa mediaanilla mitattuna keskimäärin 21,7 prosenttia vuonna 2016. Asumismenot veivät velkaisten omistusasuntokotitalouksien käytettävissä olevista rahatuloista vajaan neljänneksen (24,2 %), lähes yhtä suuren osan kuin vuokralla asuvilla kotitalouksilla (25,9 %). Pääomamenot lisäsivät asumismenoja eniten parien lapsiperheissä, ja etenkin pienten lasten perheissä, joissa asuntovelkaisuus on yleistä. Parien kotitalouksissa, joissa kaikki lapset ovat alle 7-vuotiaita lapsia, nettomääräisten asumismenojen tulo-osuuksien mediaani oli 23,7 prosenttia. Perheissä, jossa nuorin lapsi on alle 7-vuotias, asumiskustannusten tulo-osuuksien mediaani oli 22,4 prosenttia, ja joissa lapset ovat 7–12-vuotiaita, 21,2 prosenttia. Tulo-osuudet olivat silti pienempiä kuin yhden henkilön, sekä alle 35-vuotiaiden (31,8 %) että 35–64-vuotiaiden (26,8 %) kotitalouksilla ja yksinhuoltajien kotitalouksilla (23,9 %).

Asumismenojen tulo-osuuden mediaani kasvoi 2000-luvulta viime vuosien noin 22 prosenttiin. Vuodesta 2013 vuoteen 2016 asumismenojen tulo-osuus kasvoi yhä nuorten, alle 35-vuotiaiden kotitalouksissa ja parien perheissä, joissa oli vähintään 13-vuotiaita lapsia, sitä vastoin yksinhuoltajien kotitalouksissa se pieneni eniten. Vuonna 2015, jolloin asumiskustannusten kasvu taittui, myös vuokralla asuvien alle 35-vuotiaiden nuorten kotitalouksien asumiskustannusten ja -menojen tulo-osuudet pienenivät.

Asumiskustannusten maksamisen jälkeinen tulotaso, ekvivalentti käytettävissä olevan rahatulon mediaani, on suhteellisesti heikoin yhden henkilön ja yksinhuoltajien kotitalouksilla. Esimerkiksi 35–64-vuotiaan yhden henkilön kotitalouden tulotaso oli keskimäärin 65 prosenttia ja asumiskustannusten maksamisen jälkeen 55 prosenttia suurituloisimman elinvaiheyrhmän eli 35–64-vuotiaan lapsettoman parin tulotasosta vuonna 2016. Jos vertailukohdaksi otetaan kaikkien kotitalouksien mediaanitulo, oli 35–64-vuotiaan yhden henkilön kotitalouden tulotaso tästä keskimäärin 95 prosenttia ja asumiskustannusten jälkeen 86 prosenttia, ja vastaavasti 65 vuotta täyttäneen yhden henkilön kotitalouden tulotaso 74 prosenttia ja asumiskustannusten jälkeen 66 prosenttia. (Liitetaulukko 4.)

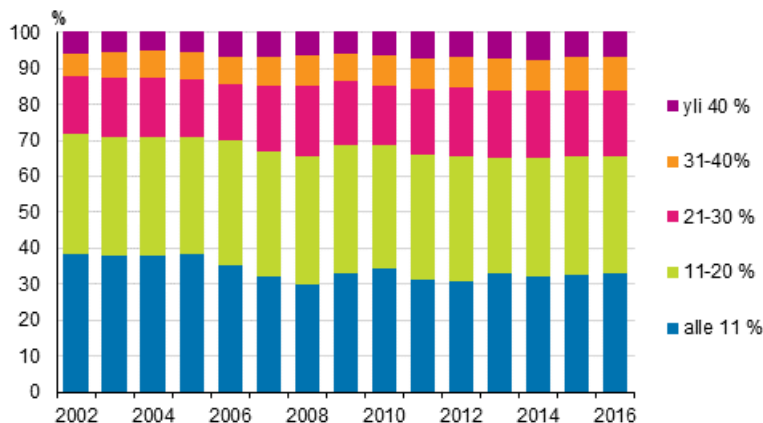
Kuvio 8. Asumiskustannukset ja -menot (%) käytettävissä olevista rahatuloista kotitalouden elinvaiheen mukaan vuonna 2016, nettomääräiset asumiskustannukset ja -menot, mediaani

4 Suuret asumiskustannukset rasittivat yksin asuvia

Suuret asumiskustannukset rasittivat 176 100 kotitaloutta eli 6,6 prosenttia kaikista kotitalouksista vuonna 2016. Asumiskustannusrasitteisiin kotitalouksiin kuului 223 400 henkilöä, 4,1 prosenttia kotitalousväestöstä. Asumiskustannukset ovat suuret silloin, kun niihin nettomääräisinä kuluu yli 40 prosenttia kotitalouden käytettävissä olevista rahatuloista asumistuet poislukien. Määritelmä on EU:n tulo- ja elinolotilastosta (EU-SILC). (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Kotitaloudet (%) asumiskustannusten tulo-osuuksien mukaisissa ryhmissä vuosina 2002–2016, nettomääräiset asumiskustannukset

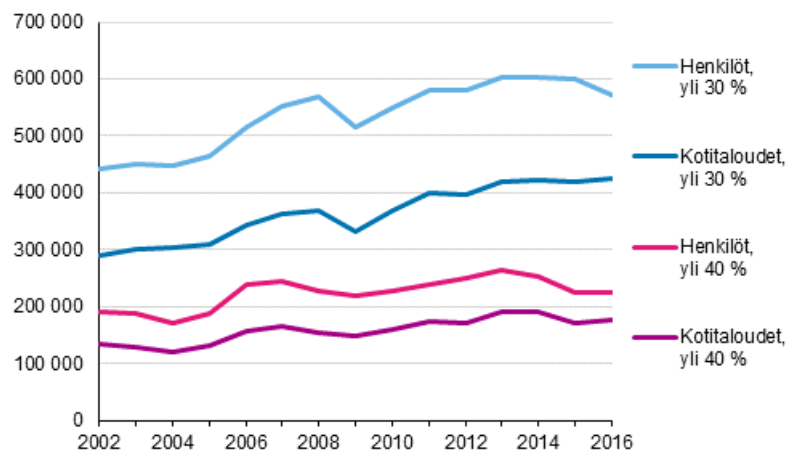

Suurten asumiskustannusten rasittamien kotitalouksien määrän kasvu taittui edellisvuonna. Osuus oli vuonna 2016 yhä vajaan yhden prosenttiyksikön pienempi kuin vuonna 2014. Vuoteen 2010 verrattuna, jonka jälkeen asumiskustannusrasitteisten kotitalouksien määrä alkoi kasvaa, osuus oli vain vähän suurempi (0,4 %-yksikköä). Niiden kotitalouksien määrä, jotka käyttivät asumiseen yli 30 prosenttia tuloistaan, pysyi edeltäviin vuosiin verrattuna samana, eli vajaassa 16 prosentissa kaikista kotitalouksista. Näissä kotitalouksissa asui lähes 11 prosenttia henkilöistä.

Sekä kotitalouksien, joiden asumiskustannukset olivat suhteellisen suuret, että niihin kuuluvien henkilöiden määrät kääntyivät kasvuun viime vuosikymmenen jälkipuoliskolla molemmilla raja-arvoilla (asumiskustannusten tulo-osuus yli 30 % tai 40 %). Vielä vuonna 2005 asumiskustannusten tulo-osuus oli yli 40 prosenttia 5,4 prosentilla ja yli 30 prosenttia 12,7 prosentilla kotitalouksista. Kotitalouksien, joilla asumiskustannukset olivat viidenneksen tai alle käytettävissä olevista rahatuloista, määrä vastaavasti väheni. Näiden kotitalouksien osuus oli vuonna 2005 noin 70 prosenttia ja vuonna 2016 vajaat 66 prosenttia.

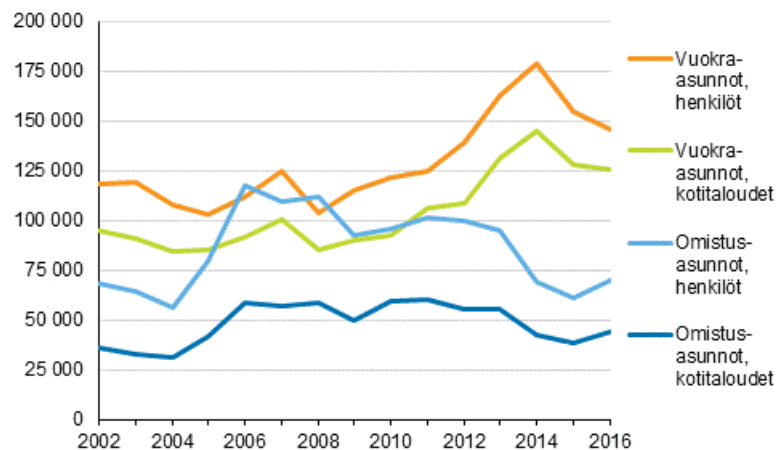
Asumiskustannusrasitteisten kotitalouksien, joilla nettomääräisten asumiskustannusten tulo-osuus oli yli 40 prosenttia, määrä oli vuonna 2016 noin 7 prosenttia pienempi kuin huippuvuonna 2014. Henkilömäärä pysyi edellisen vuoden tavoin 12 prosenttia pienempänä. Vuosia 2008 ja 2009 lukuun ottamatta asumiskustannusrasitteisten kotitalouksien määrä kasvoi yhtäjaksoisesti 2000-luvun puolivälistä vuoteen 2014. (Kuvio 10.)

Kuvio 10. Kotitaloudet ja henkilöt, joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 30 % tai 40 %, vuosina 2002–2016, nettomääräiset asumiskustannukset

Asumiskustannusrasitteisuuden väheneminen viime vuosina on kohdistunut vuokra-asunnoissa asuviin. Vuokra-asunnoissa asuvista kotitalouksista oli asumiskustannusrasitteisia 14,3 prosenttia vuonna 2016. Osuus oli 2,9 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2014. Vuokra-asunnoissa asuvien, asumiskustannusrasitteisten henkilöosuus oli 10,2 prosenttia, mikä samoin oli 2,9 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2014. (Kuvio 11.)

Kuvio 11. Kotitaloudet ja henkilöt, joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 40 %, asunnon hallintasuhteen mukaan vuosina 2002–2016

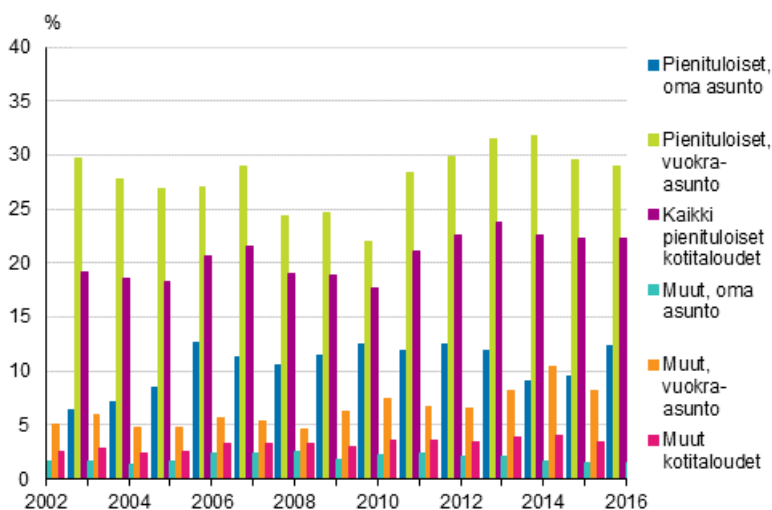

Suuret asumiskustannukset (nettomääräisinä yli 40 % käytettävissä olevista rahatuloista) rasittivat tulojen mukaan keskimääräistä useammin kahteen alimpaan tulokymmenensryhmään kuuluvia kotitalouksia, pienituloisia, vuokra-asunnossa asuvia, Helsinki-Uudenmaan suuralueen, yhden henkilön, työttömien, opiskelijoiden ja muiden ammatissa toimimattomien kotitalouksia. Pienituloisimmasta tulokymmenensryhmästä 24,2 prosenttia ja toiseksi pienimmästä tulokymmenensryhmästä 7,6 prosenttia ja kolmannesta 8,5 prosenttia kotitalouksista oli asumiskustannusrasitteisia vuonna 2016. Tilastomääritelmän mukaan pienituloisista kotitalouksista 22,2 prosenttia oli asumiskustannusrasitteisia. Suuret asumiskustannukset rasittivat asuinalueesta (suuralue) riippumatta vuokralla asuvia kotitalouksia, kuitenkin yleisimmin Helsinki-Uudellamaalla. Suuralueen vuokra-asuntokotitalouksista vajaalla 19 prosentilla siten, että pääkaupunkiseudulla 17,0 prosentilla ja muualla Helsinki-Uudenmaan suuralueella 27,1 prosentilla asumiskustannusten tulo-osuus oli yli 40 prosenttia. Yksinhuoltajista lähes yhtä usealla (6,2 % kotitalouksista) kuin kotitalouksilla keskimäärin asumiskustannusten tulo-osuus oli yli 40 prosenttia,

vaikka tulo-osuuden mediaani oli ryhmässä verraten korkea. Sen sijaan yhden henkilön kotitalouksista yhteensä 13,0 prosentilla, alle 35-vuotiailla 24,6 prosentilla, 35–64-vuotiailla ja 65 vuotta täyttäneillä vajaalla 10 prosentilla asumiskustannukset olivat tuloihin suhteutettuna näin suuret. Ammatissa toimimattomista 34,1 prosenttia opiskelijoiden ja muiden ammatissa toimimattomien (pl. eläkeläiset) ja 13,5 prosenttia työttömien kotitalouksista oli asumiskustannusrasitteisia (tulo-osuus yli 40 %). (Tietokantataulukot 23 ja 24; Liitetaulukot 3–5.)

Kuviossa 12 on esitetty asumiskustannusrasitteisten osuudet pienituloisista kotitalouksista¹⁾ vuosina 2002–2016. Vuonna 2016 osuus oli 22,2 prosenttia. Pienituloisista, vuokra-asunnoissa asuvista kotitalouksista 29 prosenttia ja omistusasunnoissa asuvista 12 prosenttia oli asumiskustannusrasitteisia. Vuokra-asunnoissa asuvien asumiskustannusrasitteisten kotitalousosuus väheni noin kolme prosenttiyksikköä vuosien 2013–2014 huipusta (32 %). Edeltävällä ajanjaksolla oli pienituloisten asumiskustannusrasitteisuus vuokra-asunnoissa asuvilla yhtä yleistä viimeksi vuonna 2007.

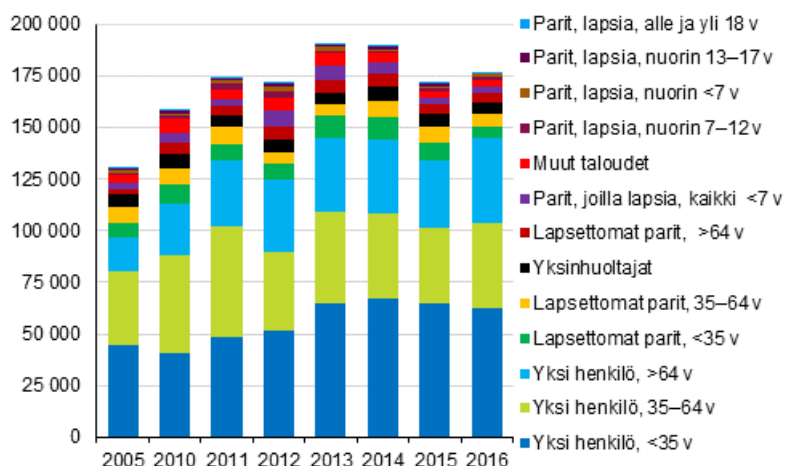
Kuvio 12. Kotitaloudet (%), joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 40%, pienituloisista ja muista kotitalouksista asunon hallintasuhteen mukaan vuonna 2016

Tarkasteltaessa asumiskustannusrasitteisten kotitalouksien elinvaiheen mukaista rakennetta, suuri enemmistö, eli noin 82 prosenttia oli yhden henkilön kotitalouksia vuonna 2016. Lapsiperheitä oli noin 7 prosenttia. Yhden henkilön kotitalouksien määrä kasvoi asumiskustannusrasitteisissa viimeksi vuonna 2013, jonka jälkeen se on pysytellyt jokseenkin samana. (Kuvio 13.)

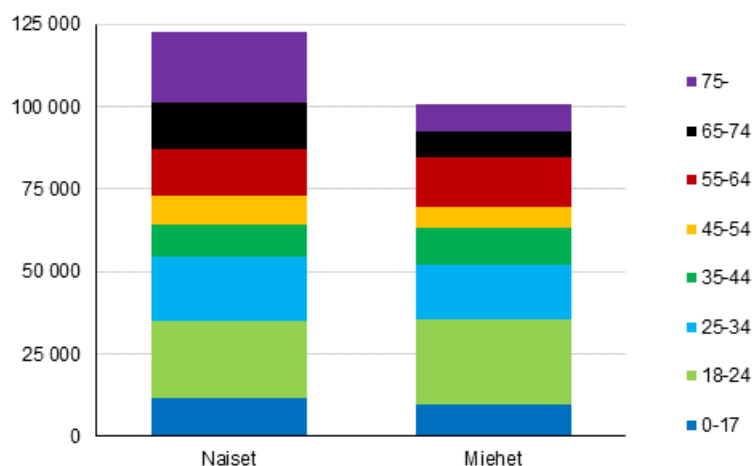
1) Pienituloisilla kotitalouksilla tarkoitetaan kotitalouksia ja niihin kuuluvia henkilöitä, joissa henkilöiden kesken laskettu käytettävissä oleva rahatulokulutussyksikköä kohti eli ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo on alle 60 prosenttia kansallisesta mediaanitulosta.

Kuvio 13. Kotitaloudet, joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 40%, elinvaiheen mukaan vuosina 2005, 2010–2016

Henkilön iän mukaan suurten asumiskustannusten rasittamiin kotitalouksiin kuuluvista henkilöistä vajaat 38 prosenttia oli 18–34-vuotiaita vuonna 2016 (kuvio 14). Sukupuolten väliset erot ovat pieniä. Ne ovat seurausta väestörakente-eroista ja yhden henkilön kotitalouksien muodostumisesta. 18–34-vuotiaiden ryhmässä sekä naiset että miehet käsittivät noin 16 prosenttia kaikista asumiskustannusrasitteisista henkilöistä. 65 vuotta täyttäneissä sitä vastoin naisilla asumiskustannusrasitteisten henkilöosuus oli suurempi, 16 prosenttia, kuin miehillä, joilla se oli 7 prosenttia vuonna 2016.

Kuvio 14. Henkilöt, joilla asumiskustannusten tulo-osuus on yli 40%, sukupuolen ja iän mukaan vuonna 2016

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Asunnon hallintasuhde tulodesiiliryhmän mukaan vuonna 2016

Tulokymmenyys	Kotitalouksia (lkm)		Asunnon hallintasuhde					
	Otoksessa	Perusjoukossa, 1000	Omistusasunto	-Velaton omistusasunto	-Velkainen omistusasunto	Vuokra-asunto	Muu	Yhteensä
I pienituloisin (10 %)	987	365,2	36,4	28,9	7,6	61,4	2,1	100,0
II	816	327,3	42,8	31,5	11,3	53,8	3,4	100,0
III	824	275,5	54,0	34,9	19,1	42,3	3,7	100,0
IV	886	251,6	61,1	35,2	26,0	36,3	2,5	100,0
V	948	250,1	70,6	35,7	34,9	26,6	2,8	100,0
VI	965	241,9	74,0	32,4	41,6	23,8	2,2	100,0
VII	988	239,0	75,4	29,6	45,8	21,5	3,1	100,0
VIII	1 077	240,0	79,2	30,0	49,2	19,1	1,7	100,0
IX	1 186	242,8	85,4	31,9	53,6	12,3	2,3	100,0
X suurituloisin (10 %)	1 533	243,8	89,9	38,9	51,1	8,4	1,7	100,0
Kaikki kotitaloudet	10 210	2 677,1	64,6	32,7	31,9	32,9	2,6	100,0

Liitetaulukko 2. Asunnon hallintasuhde kotitalouden elinvaiheen mukaan vuonna 2016

Kotitalouden elinvaihe	Kotitalouksia (lkm)		Asunnon hallintasuhde (%)					
	Otoksessa	Perusjoukossa, 1000	Omistusasunto	-Velaton omistusasunto	Velkainen omistusasunto	Vuokra-asunto	Muu	Yhteensä
Yhden hengen taloudet	2 432	1 115,8	49,8	32,3	17,5	46,5	3,7	100,0
- Yhden hengen talous, ikä alle 35 v	664	255,0	21,0	1,6	19,4	76,2	2,9	100,0
- Yhden hengen talous, ikä 35–64 v	990	425,5	50,9	24,8	26,1	45,2	3,9	100,0
- Yhden hengen talous, ikä yli 64 v	778	435,3	65,7	57,7	8,0	30,3	4,0	100,0
Lapsettomat parit	3 916	825,4	74,7	45,6	29,1	23,9	1,4	100,0
- Lapsettomat parit, ikä alle 35 v	502	176,7	30,2	1,6	28,6	69,4	0,4	100,0
- Lapsettomat parit, ikä 35–64 v	1 927	340,6	83,9	42,0	42,0	14,6	1,5	100,0
- Lapsettomat parit, ikä yli 64 v	1 487	308,0	90,1	75,0	15,1	8,1	1,8	100,0
Parit, joilla lapsia	2 614	481,4	80,3	12,4	67,9	18,0	1,7	100,0
- Parit, joilla lapsia, kaikki alle 7 v	670	156,1	69,3	4,9	64,4	28,9	1,8	100,0
- Parit, joilla lapsia, nuorin alle 7 v	508	95,0	87,1	6,3	80,8	11,3	1,7	100,0
- Parit, joilla lapsia, nuorin 7–12 v	642	117,7	82,6	13,2	69,4	15,5	1,9	100,0
- Parit, joilla lapsia, nuorin 13–17 v	371	61,7	86,2	28,2	58,0	12,9	0,8	100,0
- Parit, joilla sekä alle että yli 18 v lapsia	423	51,0	88,9	25,8	63,1	9,3	1,8	100,0
Yksinhuoltajataloudet	286	90,5	42,3	5,4	36,9	53,0	4,6	100,0
Muut taloudet	962	164,1	79,7	44,7	35,0	17,8	2,6	100,0
Kaikki kotitaloudet	10 210	2 677,1	64,6	32,7	31,9	32,9	2,6	100,0

Liitetaulukko 3. Kotitalouksien asumiskustannus- ja asumismenoindikaattoreita asunnon hallintasuhteen ja suuralueen mukaan vuonna 2016

Asunnon hallintasuhte	Suuralue	Kotitalouksia		Kotitalouden keski-koko	Asuin-pinta-ala	Käytettävissä oleva rahatulo kulutusyksikköä kohti				Asumis-kustan-nusten tulo-osuus	Asumis-menojen tulo-osuus	Asumis-kustan-nusten tulo-osuus yli 40 % ¹⁾
		Otos	Perus-joukko				Pl. asumis-kustan-nukset		Pl. asumis-kustan-nukset			
		Lkm	Lkm, 1 000	Lkm, keskiarvo	m2, keski-arvo	€, keski-arvo	€, keski-arvo	€, mediaani	€, mediaani	%, mediaani	%, mediaani	%
Omistus-asunto	Helsinki-Uusimaa	1 902	453,3	2,2	101,0	34 591	30 870	30 096	26 625	10,2	20,2	2,2
	- Pääkaupunkiseutu	1 173	287,4	2,2	92,0	37 628	33 840	32 734	28 982	9,8	19,9	1,7
	- Muu	729	165,9	2,3	116,5	29 331	25 726	27 731	23 924	11,1	20,6	3,0
	Etelä-Suomi	1 656	383,1	2,2	110,6	27 214	24 000	24 530	21 191	11,6	18,9	2,8
	Länsi-Suomi	2 093	445,9	2,2	109,6	26 813	23 573	24 578	21 482	10,9	18,5	2,7
	Pohjois- ja Itä-Suomi	2 021	435,8	2,3	109,9	25 536	22 595	23 616	20 584	10,7	17,6	2,6
	Ahvenanmaa	111	10,3	2,5	130,1	32 406	28 723	31 310	27 881	10,1	15,7	1,4
	Koko maa	7 783	1 728,4	2,2	107,8	28 654	25 366	25 598	22 467	10,8	18,7	2,6
Vuokra-asunto	Helsinki-Uusimaa	748	292,9	1,7	54,4	22 542	15 414	20 705	13 677	27,7	27,7	18,9
	- Pääkaupunkiseutu	604	238,6	1,7	52,7	23 179	15 889	21 454	14 377	27,4	27,4	17,0
	- Muu	144	54,3	1,6	62,2	19 744	13 328	17 877	10 758	29,5	29,5	27,1
	Etelä-Suomi	431	182,2	1,6	53,7	19 285	13 612	16 795	11 115	25,2	25,2	11,8
	Länsi-Suomi	550	211,7	1,6	55,4	17 686	12 167	16 017	10 567	25,0	25,0	10,0
	Pohjois- ja Itä-Suomi	491	188,8	1,6	56,6	17 566	12 138	16 462	10 845	24,6	24,6	14,5
	Ahvenanmaa	21	.. ²⁾
	Koko maa	2 241	879,9	1,6	55,0	19 614	13 544	17 550	11 626	25,9	25,9	14,3
Kaikki kotitaloudet	Helsinki-Uusimaa	2 749	778,9	2,0	82,1	29 761	24 589	26 153	21 285	15,9	23,8	8,8
	- Pääkaupunkiseutu	1 856	551,8	1,9	73,8	30 934	25 440	26 838	21 407	16,6	24,1	8,8
	- Muu	893	227,1	2,1	102,2	26 911	22 521	24 709	20 617	14,0	22,8	8,9
	Etelä-Suomi	2 126	582,9	2,0	91,1	24 514	20 433	21 839	18 054	14,9	21,7	5,8
	Länsi-Suomi	2 675	670,6	2,0	91,6	23 783	19 786	21 112	17 452	14,6	20,5	5,0
	Pohjois- ja Itä-Suomi	2 526	629,9	2,1	93,4	23 098	19 384	21 296	17 715	13,3	19,9	6,3
	Ahvenanmaa	134	14,8	2,2	109,1	28 294	23 848	27 166	21 986	13,8	20,6	3,7
	Koko maa	10 210	2 677,1	2,0	89,3	25 545	21 252	22 793	18 647	14,7	21,7	6,6

1) Kotitalouden varsinaisen asunnon kiinteistövero on luettu käytettävissä olevien rahatulojen sijaan asumiskustannuksiin asumiskustannusten ja -menojen tulo-osuuksissa.

2) .. Tuloksia ei esitetä. Ryhmässä on vähemmän kuin 30 havaintoa.

Liitetaulukko 4. Kotitalouksien asumiskustannus- ja asumismenoindikaattoreita kotitalouden elinvaiheen mukaan vuonna 2016

Kotitalouden elinvaihe	Kotitalouksia		Koti- talouden keski- koko	Asuin- pinta- ala	Käytettävissä oleva rahatulo kulutusyksikköä kohti				Asumis- kustan- nusten tulo- osuus	Asumis- menojen tulo- osuus	Asumis- kustan- nusten tulo- osuus yli 40 % ¹⁾
	Otos	Perus- joukko				Pl. asumis- kustan- nukset		Pl. asumis- kustan- nukset			
	Lkm	Lkm, 1 000	Lkm, keski- arvo	m2, keski- arvo	€, keski- arvo	€, keski- arvo	€, medi- aani	€, medi- aani	%, mediaani	%, mediaani	%
Yhden hengen taloudet	2 432	1 115,8	1,0	62,8	20 713	15 664	17 963	12 915	21,6	26,3	13,0
- Yhden hengen talous, ikä alle 35 v	664	255,0	1,0	46,1	17 961	12 331	17 002	10 655	28,2	31,8	24,6
- Yhden hengen talous, ikä 35–64 v	990	425,5	1,0	65,5	24 051	18 695	21 558	16 094	20,6	26,8	9,6
- Yhden hengen talous, ikä yli 64 v	778	435,3	1,0	70,0	19 063	14 653	16 778	12 249	19,9	23,1	9,5
Lapsettomat parit	3 916	825,4	2,0	97,7	30 868	26 949	27 502	23 604	11,3	16,2	2,0
- Lapsettomat parit, ikä alle 35 v	502	176,7	2,0	63,1	26 111	21 083	24 615	19 249	17,3	21,9	3,2
- Lapsettomat parit, ikä 35–64 v	1 927	340,6	2,0	107,6	37 045	33 074	33 085	29 492	9,3	16,6	1,7
- Lapsettomat parit, ikä yli 64 v	1 487	308,0	2,0	106,5	26 766	23 540	23 359	20 388	10,9	12,8	1,6
Parit, joilla lapsia	2 614	481,4	4,0	124,8	27 815	24 398	25 318	22 163	10,5	22,0	1,3
- Parit, joilla lapsia, kaikki alle 7 v	670	156,1	3,5	103,8	26 574	22 536	24 562	20 864	12,6	23,7	2,1
- Parit, joilla lapsia, nuorin alle 7 v	508	95,0	5,0	133,7	25 601	22 522	23 648	20 740	10,4	22,4	1,5
- Parit, joilla lapsia, nuorin 7–12 v	642	117,7	4,0	128,9	30 255	26 838	27 461	24 316	9,6	21,2	0,9
- Parit, joilla lapsia, nuorin 13–17 v	371	61,7	3,4	130,7	29 500	26 408	26 462	23 896	9,7	19,2	0,4
- Parit, joilla lapsia, sekä alle että yli 18 v	423	51,0	4,9	155,4	28 074	25 530	24 530	22 194	8,2	17,3	0,2
Yksinhuoltajataloudet	286	90,5	2,7	88,8	20 058	15 014	18 338	13 082	17,5	23,9	6,2
Muut taloudet	962	164,1	2,8	122,5	27 998	24 811	26 400	23 345	9,3	15,3	1,9
Kaikki kotitaloudet	10 210	2 677,1	2,0	89,3	25 545	21 252	22 793	18 647	14,7	21,7	6,6

1) Kotitalouden varsinaisen asunnon kiinteistövero on luettu käytettävissä olevien rahatulojen sijaan asumiskustannuksiin asumiskustannusten ja -menojen tulo-osuuksissa.

Liitetaulukko 5. Kotitalouksien asumiskustannus- ja asumismenoindikaattoreita kotitalouden viitehenkilön sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2016

Sosioekonominen asema	Kotitalouksia		Kotitalouden keski-koko	Asuin-pinta-ala	Käytettävissä oleva rahatulo kulutusyksikköä kohti				Asumis-kustan-nusten tulo-osuus	Asumis-menojen tulo-osuus	Asumis-kustan-nusten tulo-osuus yli 40 % ¹⁾
	Otos	Perus-joukko				Pl. asumis-kustan-nukset		Pl. asumis-kustan-nukset			
	Lkm	Lkm, 1 000	Lkm, keski-arvo	m2, keski-arvo	€, keski-arvo	€, keski-arvo	€, mediaani	€, mediaani	%, mediaani	%, mediaani	%
<i>Ammatissa toimivat</i>	6 533	1 450,0	2,5	100,1	30 725	26 449	27 731	23 495	11,9	22,0	3,3
Ylemmät toimihenkilöt	1 980	415,3	2,6	106,5	37 317	32 919	33 894	30 035	9,7	22,0	1,4
Alemmat toimihenkilöt	1 611	434,8	2,3	89,3	27 196	22 735	25 797	21 439	13,4	22,8	3,7
Työntekijät	1 416	420,7	2,4	90,6	25 741	21 677	24 758	20 965	13,5	21,5	2,8
Maatalousyrittäjät	428	32,1	3,0	172,0	28 076	25 475	25 636	23 744	8,8	10,5	5,5
Muut yrittäjät	1 098	147,2	2,6	124,9	37 372	33 019	29 177	25 250	11,0	22,5	8,9
<i>Ammatissa toimimattomat</i>	3 677	1 227,1	1,5	76,5	19 425	15 111	17 069	12 582	18,4	21,2	10,4
Eläkeläiset	2 772	897,5	1,5	85,0	21 684	17 674	18 773	15 325	16,0	19,2	5,7
- Ylemmät toimihenkilöt	596	132,3	1,6	106,7	31 277	27 034	27 401	23 877	12,2	15,7	4,4
- Alemmat toimihenkilöt	798	287,5	1,4	80,6	21 300	17 160	19 302	15 794	17,5	20,6	5,3
- Työntekijät	883	329,4	1,4	76,2	19 168	15 173	17 969	14 022	17,4	19,8	6,5
- Maatalous-yrittäjät	214	57,1	1,4	92,2	16 189	13 563	14 609	11 429	13,1	13,6	6,6
- Muut yrittäjät	225	60,4	1,6	103,0	24 175	20 441	17 195	14 343	15,5	16,4	4,9
- Muut eläkeläiset	56	30,8	1,3	76,8	16 288	11 222	14 252	9 747	18,8	19,9	5,2
Työttömät	436	171,6	1,5	57,7	14 299	9 018	13 661	7 745	24,5	26,2	13,5
Opiskelijat ja muut	469	158,0	1,6	48,7	12 158	7 169	11 928	6 714	30,2	32,6	34,1
Kaikki kotitaloudet	10 210	2 677,1	2,0	89,3	25 545	21 252	22 793	18 647	14,7	21,7	6,6

1) Kotitalouden varsinaisen asunnon kiinteistövero on luettu käytettävissä olevien rahatuloiden sijaan asumiskustannuksiin asumiskustannusten ja -menojen tulo-osuuksissa.

Laatuseloste: tulonjakotilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Tulonjakotilasto on vuosittain laadittava otospohjainen tilasto, joka kuvaa kotitalouksien ja ammatissa toimivien henkilöiden tulojen määrää ja muutosta, tulojen rakennetta sekä niiden jakautumista Suomessa. Kotitalouksien tulokehitystä seurataan pitkinä aikasarjoina. Tulonjakotilaston aikasarjatiedot muodostetaan takautuvasti vertailukelpoisiksi. Ensimmäinen varsinainen tulonjakotilasto laadittiin vuonna 1977.

Tulonjakotilaston tietosisältö perustuu kansainvälisiin tulonjakotilaston suosituksiin¹⁾. Tietoina ovat kotitalouksien bruttotulot eli palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot ja saadut tulonsiirrot, sekä maksetut tulonsiirrot. Näiden tulokomponenttien perusteella muodostuu käytettävissä olevat rahatulot, joka on tulonjakotilaston ensisijainen tulokäsite vuodesta 2011 lähtien. Tietosisältö vastaa EU:n tulo- ja elinotilastossa (EU-SILC) sekä OECD:n tulonjakotietokannassa käytettäviä tulokäsitteitä (ks. 6 Tilastojen vertailukelpoisuus).

Tilastokeskus julkaisee tietoja kotitalouksien toimeentulosta, tuloeroista ja pienituloisuudesta väestöryhmittäin tulonjakotilaston internet-sivuilla. Tietoja tilastoidaan muun muassa kotitalouksien tulotason, sosioekonomisen aseman, elinvaiheen ja iän mukaan.

Tulonjakotilastossa on myös tietoa veloista, asumisesta, asumismenoista, muista kotitalouksien toimeentuloon vaikuttavista tekijöistä ja toimeentulon riittävytydestä. Tilastokeskus ja Euroopan yhteisön tilastovirasto EUROSTAT julkaisevat tietoja eri yhteyksissä säännöllisesti verkkosivuillaan.

Tulonjakotilastossa perusaineistosta laaditaan vuosittain palveluaineisto, jota luovutetaan tutkimustarkoituksiin. Tulonjaon palveluaineistoa käytetään julkishallinnossa, yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa tulonjaon ja sosiaaliturvaetuksien tutkimukseen ja kehittämiseen. Palveluaineiston tutkimuskäytön erityisenä muotona on mikrosimulointi. Tulonjakotilaston palveluaineiston lisäksi sen perusaineistosta laaditaan erillisestä pyynnöstä erityisselvityksiä ja toimeksiantoja.

Tulonjakotilaston aineisto on yleisesti käytetty tutkimusaineisto kansainvälisessä vertailevassa tutkimuksessa. Tulonjakotilaston tietojen keruun yhteydessä kerätään tietoja Eurostatin EU:n tulo- ja elinotilastoa EU-SILCiä varten (EU:n parlamentin ja neuvoston asetus 1177/2003). Tämän aineiston tutkimuskäyttö on Eurostatin kautta vilkasta. Tulonjakotilaston aineistoa toimitetaan määrävuosin Luxemburg Income Study'n (LIS) kansainväliseen tietokantaan, joka on maailmanlaajuisessa tutkimuskäytössä. Aineistoa toimitetaan säännöllisesti myös OECD:lle ja kansainväliseen EUROMOD-mikrosimulointitutkimukseen.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu vuosittain kerättävään otosaineistoon. Perustiedot kerätään yhdistämällä kotitalouksilta haastattelemalla kerättyjä tietoja ja rekisteritietoja. Pääosa kotitalouksien luokittelutiedoista sekä ne tulotiedot, joita ei ole saatu rekistereistä, on kerätty haastattelemalla.

Haastattelut

Haastatteluista vastaa Tilastokeskuksen Tiedonhankinta-yksikkö. Haastattelut tehdään tietokoneavusteisesti Blaise-lomakeohjelmiston avulla valtaosin puhelinhaastatteluina. Kielenä käytetään haastateltavan valinnan mukaan joko suomea, ruotsia tai englantia (tilastovuodesta 2014 lähtien). Haastattelun keskimääräinen kesto oli noin 35 minuuttia vuoden 2016 tutkimuksessa.

Rekisterit

Suuri osa tutkimuksen tiedoista saadaan hallinnollisista rekistereistä ja tilastorekistereistä. Tulonjakotilaston rekisterilähteitä ovat:

1) OECD (2013) OECD Framework for Statistics on the Distribution of Household Income, Consumption and Wealth. OECD Publishing <http://dx.doi.org/10.1787/9789264194830-n>; UNECE (2011) Canberra Group Handbook on Household Income Statistics, Second Edition 2011.

- Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmä ja Tilastokeskuksen Suomen väestöä koskeva tietokanta
- Verohallinnon verotietokanta
- Kansaneläkelaitoksen eläkevakuutus-, sairausvakuutuskorvaus- ja kuntoutusrekisteri, elatustukirekisteri, opintotukirekisteri sekä asumistukirekisteri
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimeentulotukirekisteri
- Eläketurvakeskuksen eläketapahtumarekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri
- Valtiokonttorin sotilasvammakorvausjärjestelmän tietokanta
- Koulutusrahaston tiedostot
- Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen maatilarekisteri
- Tilastokeskuksen yritysrekisteri
- Finanssivalvonnan (FIVA) tiedot (ansiosidonnaiset työttömyyspäivärahat)

Perusjoukko

Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat Suomessa tilastovuoden lopussa (31.12.2016) vakinaisesti asuvat yksityiskotitaloudet eli ns. kotitalousväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät

- osoitteettomat
- laitospöytä (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat)
- pysyvästi ulkomailla asuvat, ja myös yli vuoden tilapäisesti ulkomailla oleskelevat, jos heidän Suomessa asuva kotitaloutensa katsoo, että henkilö ei viitevuonna kuulunut kyseiseen kotitalouteen
- turvapaikanhakijat ja tilapäisesti Suomessa asuvat.

Varusmiehet luetaan tilaston perusjoukkoon kuuluviksi. Kuhunkin kotitalouteen kuuluvat henkilöt määritellään haastattelun perusteella tilastovuoden lopun tilanteen mukaan.

Otanta-asetelma

Tulonjakotilasto perustuu kiertävään paneeliotokseen. Kotitalous osallistuu tutkimukseen neljänä peräkkäisenä vuotena, eli tilastovuoden aineisto koostuu 1.–4. tutkimuskertaa otoksessa mukana olevista kotitalouksista (taulukko 2). Vuoteen 2008 saakka tulonjakotilaston otos sisälsi kaksi paneelia, eli otoksessa ensimmäistä ja toista tutkimuskertaa mukana olevat kotitaloudet. Siirryttäessä kahdesta neljään tutkimuskertaan pienennettiin lähtötosta siten, että ensimmäiselle tutkimuskerralle on valittu vuoden 2009 tilastosta alkaen 5 000 kotitaloutta aikaisemman 7 500:n sijaan.

Tulonjakotilaston otanta-asetelmana on kaksivaiheinen ositettu otanta. Ensimmäisessä vaiheessa muodostetaan ns. master-otos poimimalla systemaattisella otannalla 50 000 16 vuotta täyttäneitä kohdehenkilöä Tilastokeskuksen väestöä koskevasta tietokannasta²⁾ (tilastovuonna 2015 poikkeuksellisesti 100 000). Otokseen poimitujen kohdehenkilöiden asutokunnat muodostetaan yhdistämällä kohdehenkilön kanssa samassa asunnossa vakituisesti asuvat henkilöt asuinpaikkatunnuksen avulla. Toisessa vaiheessa master-otoksesta poimitaan ositteittain varsinainen tulonjakotilaston otos, 5 000 asutokuntakotitaloutta. Kotitalouden todennäköisyys sisältyä otokseen riippuu osituskriteerien ohella 16 vuotta täyttäneiden jäsenten lukumäärästä. Ositteet muodostetaan tilastovuotta edeltävän vuoden verotietojen perusteella. Ositteiden muodostamisessa käytetään tietoja asutokuntakotitalouden valtionveronalaisista tuloista ja kotitalouden jäsenten sosioekonomisista ryhmistä³⁾. Verorekisterin tietojen perusteella muodostetut sosioekonomiset ryhmät ovat palkansaajat, maatalousyrittäjät, muut yrittäjät, eläkeläiset ja muut. Vuonna 2014 ositteiden määrä vähennettiin kahteentoista yhdistämällä verotietueettomat pienituloisten muut 1 ryhmään. Muutos ei vaikuta tietojen vertailukelpoisuuteen. Ositekohtaisten otoskokojen määrittelyssä eli otoksen kiintiöinnissä on otettu huomioon tulonjakotutkimuksen erityistarpeet. Yrittäjillä ja suurituloisilla on muita suurempi todennäköisyys sisältyä otokseen. Otoksen kiintiöintiä muutettiin vuodesta 2007 alkaen

2) Vuodesta 2003 lähtien ikäraja on ollut 16 vuotta aikaisemman 15 vuoden sijaan. Tähän päädyttiin sovittaessa kansallisen tulonjakotilaston ja Euroopan yhteisön tilastoviraston Eurostatin EU:n tulo- ja elinolotilaston (EU-SILC) edellyttämiä toteuttamiskäytäntöjä.

3) Vuodesta 2003 lähtien ositteet on määritelty kohdehenkilön kotitalouden sosioekonomisen ryhmän ja tuloluokan mukaan, kun aiemmin luokittelu tehtiin kohdehenkilön mukaan. Ositeluokittelun muutos perustuu testeihin, joissa kotitalouteen perustuvan luokittelun todettiin olevan estimoinnin kannalta tehokkaamman kuin henkilöön perustuvan.

kasvattamalla pienituloisten ja eläkeläisten lukumäärää. Muutoksen taustalla oli tarve tehostaa pienituloisuusindikaattorien, esimerkiksi pienituloisuusasteen, estimointia.

Tulonjakotilaston siirryttyä neljän paneelin kiertävään otokseen vuonna 2009 on 2.–4. tutkimuskerralle poimittu 16-vuotiaiden kohdehenkilöiden lisäotokset vuosittain. Vuonna 2009 poimittiin lisäksi poikkeuksellisesti 17-vuotiaiden kohdehenkilöiden lisäotokset tutkimuksen 3.–4. tutkimuskerralle ja 18-vuotiaiden kohdehenkilöiden lisäotos 4. tutkimuskerralle. Tutkimuskerrasta riippuen lisäotokseen poimitut kohdehenkilöt osallistuvat tutkimukseen 1–3 tutkimuskertaa. Lisäotoksilla varmistetaan tilaston edustavuus kotitalousväestön ikäjakauman suhteen.

Painokertoimet

Hyväksytysti osallistuneet kotitaloudet ja henkilöt saavat painokertoimen, jolla niiden tiedot korotetaan edustamaan perusjoukon tietoja. Kotitalouksille muodostetaan aluksi asetelmapainot käyttäen hyväksi kotitalouden sisällymistodennäköisyyttä. Tämän jälkeen hyväksytyn otoksen asetelmapainoille tehdään vastauskatkorjaus kertomalla ne ositteittain hyväksytysti vastanneiden kotitalouksien osuuden käänteisluvulla. Nämä otostason tietojen perusteella vastauskatkorjatut painot kalibroidaan CALMAR-makrolla vastaamaan perusjoukon keskeisiä tunnettuja jakaumia. Menettelyllä pyritään pienentämään kadon valikoivuuden aiheuttamaa harhaa ja tuottamaan mahdollisimman tarkkoja estimaatteja tärkeimmille tulomuuttujille. Vuoden 2016 aineiston painojen kalibroinnissa käytettiin seuraavia tietoja:

- alue (maakuntajako, jossa Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu erikseen; tilastollinen kuntaryhmitys)
- asuntokunnan koko
- jäsenten ikä- ja sukupuoliryhmät
- 16 vuotta täyttäneiden koulutusaste
- keskeisten tuloerien kokonaissummat: palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot, työttömyyspäivärahat (peruspäiväraha ja työmarkkinatuki, ansiosidonnainen osuus), eläkkeet, asunto- ja opintolainojen korot; tulonsaajien lukumäärät (ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha, palkkatulot, eläketulot)
- tulonjaon kokonaistilaston pienituloisiin asuntokuntiin kuuluvien henkilöiden lukumäärä asuntoväestössä (rekisteripohjainen tulokäsité)

Kalibroinnissa käytetyistä tiedoista pienituloisiin asuntokuntiin kuuluvien lukumäärä on otettu käyttöön tilastovuodesta 2015 ja koulutusaste tilastovuodesta 2016 alkaen. Koulutusjakauman kiinnittämisen seurauksena perusjoukon tasolle korotetusta aineistosta laskettava 16 vuotta täyttäneiden korkeakoulututkinnon suorittaneiden lukumäärä pienenee noin 1 064 000 henkilöstä 952 000 henkilöön ja peruskoulun varassa tai vailla koulutustietoa olevien lukumäärä kasvaa 2 054 000 henkilöstä 2 165 000 henkilöön vuoden 2016 aineistossa. Kiinnityksellä on vaikutuksia ennen kaikkea ylempien toimihenkilötalouksien ja työntekijätalouksien sekä eläkkeellä olevien ylempien toimihenkilötalouksien ja työntekijätalouksien lukumääriin. Verrattuna aiemmalla kalibrointimallilla tuotettuihin painoihin ylempien toimihenkilötalouksien lukumäärä pienenee noin 20 000 ja työntekijätalouksien kasvaa vastaavan verran, ja eläkeläisissä siirtymä ylemmistä toimihenkilöistä työntekijöihin on noin 10 000 kotitaloutta.

Koulutustiedon huomioiminen vaikuttaa hieman myös joidenkin väestöryhmien mediaanituloihin ja vuosimuutoksiin verrattuna vuoteen 2015, mutta väestöryhmien väliset tulosuhteet eivät muutu. Kalibrointimallin muutos lisäsi Gini-kerrointa 0,1 prosenttiyksikköä vuonna 2016. Koko väestön pienituloisuusaste pienenee muutoksen seurauksena 0,2 prosenttiyksikköä vuosien 2015 ja 2016 välillä, kun aiemmalla kalibrointimallilla tuotettujen ennakkotietojen perusteella pienituloisuusaste pysyi ennallaan. Koulutus rakenne huomioiden pienituloisten henkilömäärässä vähennystä on noin 11 000 henkilöä verrattuna vuoteen 2015. Pieneneminen kohdentuu lapsia lukuun ottamatta kaikkiin ikäryhmiin. Kokonaisuutena muutokset tilaston keskeisiin tunnuslukuihin ovat verraten pieniä ja mahtuvat otokseen liittyvän satunnaisvaihtelun piiriin. Lisätietoja painotuksen muutoksista ja vaikutuksista tuloksiin saa tulonjakotilastosta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Taulukossa 1 on esitetty tietoja vuoden 2016 tulonjakotilaston ensimmäisen tutkimuskerran otoksesta ja kadosta ositteittain. Ositteessa oleva numero kuvaa tuloluokkaa, esimerkiksi palkansaajat on jaettu valtionveronalaisten tulojen mukaan neljään luokkaan (1=pienituloisin, 4=suurituloisin luokka).

Taulukko 1. Vuoden 2016 tulonjakotilaston I tutkimuskerran otoksen jakautuminen ositteittain

Osio	Masterotoksen koko	Brutto-otos	Poimintasuhde, %	Hyväksytyt kotitalouksia	Kato	Ylipeitto
Palkansaajat 1	10 553	820	7,7	443	366	11
Palkansaajat 2	8 416	650	7,7	372	275	3
Palkansaajat 3	7 011	567	8,0	339	222	6
Palkansaajat 4	3 529	500	14,1	307	185	8
Yrittäjät 1	1 705	400	23,4	209	182	9
Yrittäjät 2	760	301	39,6	189	111	1
Maanviljelijät 1	664	200	30,1	141	54	5
Maanviljelijät 2	565	183	32,3	128	54	1
Eläkeläiset 1	7 784	500	6,4	298	169	33
Eläkeläiset 2	5 373	402	7,4	290	100	12
Muut 1	3 138	346	11,0	146	188	12
Muut 2	457	131	28,6	83	47	1
Yhteensä	49 955	5 000	10,0	2 945	1 953	102

Koko otoksen koosta, vastanneista, kadosta ja ylipeitosta on esitetty tietoja taulukossa 2. Vuonna 2016 otoskoko oli yhteensä 13 396 kotitaloutta, joista osa paljastui haastateltaessa kohdeperusjoukkoon kuulumattomiksi. Tällaisia ylipeittotapauksia ovat esimerkiksi kotitaloudet, joiden kohdehenkilö on muuttanut pysyvästi ulkomaille tai laitokseen tai kuollut. Ylipeiton poistamisen jälkeen netto-otokseen jäi 13 188 taloutta.

Ensimmäistä kertaa tutkimukseen osallistuvilla vastauskato oli 39,9 prosenttia. Toista kertaa tutkimukseen osallistuvien kotitalouksien vastauskato oli 17,1 prosenttia, kolmatta kertaa osallistuvien 12,9 prosenttia ja neljättä kertaa osallistuvien 6,8 prosenttia. Toista tai useampaa kertaa tutkimuksessa mukana olevien kotitalouksien vastauskadot on taulukossa laskettu ehdolla, että kotitalous on osallistunut tutkimukseen aikaisempina vuosina. Kadoksi jääneet kotitaloudet eivät ole mukana tutkimuksen seuraavilla haastattelukerroilla. Koko otoksessa (kaikki tutkimuskerrat) nettokato oli 22,6 prosenttia vuonna 2016. Vuoden 2016 tulonjakotilaston aineistoon hyväksytyjen kotitalouksien lukumäärä oli yhteensä 10 210 kotitaloutta. Näissä kotitalouksissa oli kaikkiaan 24 818 henkilöä.

Taulukko 2. Tulonjakotilaston 2016 otoskoko ja vastauskato

	Tutkimuskerta				
	Koko otos	1	2	3	4
Brutto-otos, kotitalouksia	13 396	5 000	3 169	2 794	2 433
Ylipeitto	208	102	39	38	29
Netto-otos	13 188	4 898	3 130	2 756	2 404
Kato	2 978	1 953	534	328	163
- Kieltäytyneitä	2 015	1 304	378	220	113
- Ei tavoitettu	745	529	106	74	36
- Muu syy	218	120	50	34	14
Hyväksytyt	10 210	2 945	2 596	2 428	2 241
Nettokato, %	22,6	39,9	17,1	11,9	6,8

Taulukossa 3 on tarkasteltu vastauskadon jakautumista ositteittain tutkimuksen ensimmäisellä tutkimuskerralla vuosina 2007–2016. Vastauskatoprosentit on laskettu painottamattomista luvuista otostasolla. Vuonna 2016 vastauskato kasvoi edellisvuodesta.

Vastauskadon (yksikkökato) ohella tulosten laatuun vaikuttaa yksittäisiin haastattelukysymyksiin liittyvä osittaiskato (eräkato). Korkotulotiedoissa (lähdeverolain alaiset korkotulot) on huomattavampaa osittaiskatoa. Korkotulotietojen puuttumista korjataan nk. hot deck -imputointimenetelmällä.

Taulukko 3. Nettokato (%) tulonjakotilaston I paneelissa vuosina 2007-2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Palkansaajat 1	27,7	32,2	35,3	32,7	38,6	40,1	37,8	42,6	41,8	45,2
Palkansaajat 2	23,9	26,8	31,4	27,2	35,3	28,9	36,7	36,0	40,1	42,5
Palkansaajat 3	23,8	26,8	27,3	26,9	28,6	29,0	33,5	32,8	37,1	39,6
Palkansaajat 4	23,1	30,3	28,4	23,5	32,8	27,1	37,9	34,1	32,3	37,6
Yrittäjät 1	26,2	28,5	30,7	31,2	34,1	35,8	41,6	36,7	35,7	46,5
Yrittäjät 2	28,4	30,1	26,8	31,0	28,9	30,2	31,3	37,4	36,1	37,0
Maanviljelijät 1	16,4	16,1	21,7	17,7	21,7	22,2	24,7	22,7	26,8	27,7
Maanviljelijät 2	15,0	13,9	13,3	15,8	23,5	16,1	26,2	19,7	19,4	29,7
Eläkeläiset 1	29,0	27,3	29,9	24,7	35,7	30,4	35,0	35,3	34,6	36,2
Eläkeläiset 2	16,7	20,6	19,7	21,4	24,0	25,6	26,5	22,4	22,6	25,6
Muut 1	39,4	41,4	45,6	38,3	49,8	48,3	48,8	52,8	50,4	56,3
Muut 2	27,1	28,0	32,0	31,8	33,8	34,6	40,2	36,8	37,6	36,2
Ei verotietuetta	69,6	66,7	56,8	71,7	71,7	71,4	65,1	.	.	.
Yhteensä	25,6	28,3	29,9	28,0	33,7	32,0	35,9	35,6	36,1	39,9

Tulonjakotilaston tuloslukuihin eli estimaatteihin sisältyy otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua. Tämän satunnaisvaihtelun suuruutta voidaan arvioida estimaatin keskivirheen avulla. Keskivirheen suuruuteen vaikuttavat otoskoko ja muuttujan arvojen vaihtelu otoksessa eli otosvarianssi. Ryhmissä, joissa otokseen on tullut vähän havaintoja, keskivirhe saattaa olla suuri ja tulokset ovat sen vuoksi epävarmoja.

Tilaston taulukoissa ei ole julkaistu tulotietoja, mikäli ryhmään on otoksessa tullut vähemmän kuin 30 kotitaloutta tai tulonsaajakohtaisissa taulukoissa on vähemmän kuin 30 tulonsaajaa. Desiiliryhmien ja tuloluokkien rakennetta kuvaavissa taulukoissa on lukumäärät merkitty sulkuihin, mikäli otoksessa on vähemmän kuin 10 kotitaloutta tai tulonsaajaa. Keskivirheen avulla voidaan tutkimuksen kullekin estimaatille laskea luottamusväli, jolla perusjoukon todellinen arvo on tietyllä luotettavuustasolla.

Tulosten laatuun vaikuttavat kadon ja satunnaisvaihtelun lisäksi peittovirheet (kehikkoperusjoukko poikkeaa kohdeperusjoukosta) ja mittausvirheet (tulomuuttujan mitattu arvo poikkeaa sen oikeasta arvosta). Osa näistä virhelähteistä voi tuottaa systemaattisia virheitä. Systemaattisia virheitä voidaan arvioida vertaamalla estimaatteja rekistereistä saataviin, koko väestöä koskeviin tietoihin sekä muiden tilastojen vastaaviin tietoihin. Vertailuja tehdään vuosittain ja niitä voi tiedustella Tilastokeskuksesta.

Taulukko 4. Kotitalouksien tulojen ja asumiskustannusten keskivirheet kotitalouden sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2016

Sosioekonominen asema	Kotitalouksia perusjoukossa, 1000		Käytettävissä olevat rahatulot		Asumiskustannukset ¹⁾		Käytettävissä olevat rahatulot, pl. asumiskustannukset	
	Keski-arvo	Keski-virhe %	Keski-arvo	Keski-virhe, %	Keski-arvo	Keski-virhe, %	Keski-arvo	Keski-virhe, %
Kaikki kotitaloudet	2 677,1	0,6	38 281	0,7	5 984	0,7	32 411	0,8
Ylemmät toimihenkilöt	415,3	2,5	62 003	1,3	7 109	1,7	55 060	1,4
Alemmat toimihenkilöt	434,8	2,8	42 083	1,2	6 561	1,7	35 642	1,4
Työntekijät	420,7	2,9	40 854	1,2	6 172	1,7	34 795	1,4
Maatalousyrittäjät	32,1	7,1	53 150	7,3	4 840	5,4	48 669	8,0
Muut yrittäjät	147,2	4,1	62 741	3,5	7 143	2,8	55 841	3,9
Eläkeläiset	897,5	1,4	27 571	1,3	4 838	1,4	22 828	1,5
Työttömät	171,6	5,0	17 727	2,5	6 363	2,5	11 380	3,3
Opiskelijat ja muut	158,0	5,8	15 977	3,8	6 195	2,6	9 791	5,5

1) Kiinteistövero on luettu asumiskustannuksiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tulonjakotilastoa tehdään vuosittain. Viimeisimmät tilastotuotannon tarvitsemista rekisteriaineistoista ovat käytettävissä noin 11 kuukautta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Ennakolliset tiedot valmistuvat noin 12 kuukautta tilastovuoden päättymisestä ja lopulliset tiedot julkaistaan noin 15 kuukautta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Samaan aikaan tiedot toimitetaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille. Eurostat julkaisee Suomen tiedot osana EU:n tulo- ja elinolotilastoa noin vuoden viiveellä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Tulonjakotilaston ennakkolliset ja lopulliset tiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla SVT:n Tulot ja kulutus -sarjassa sähköisinä julkistuksina ja katsauksina, pdf-muodossa sekä StatFin-tietokantataulukoina. Tiedot löytyvät osoitteesta tilastokeskus.fi/til/tjt/index.html.

Mikäli on tarpeen saada verkkosivuilla julkaistuja tietoja tarkempia tilastoja, niitä voi tilata maksullisena toimeksiantona tilaston tekijöiltä sähköpostitse osoitteella toimeentulo.tilastokeskus@tilastokeskus.fi tai puhelimitse.

Tulonjakotilastossa perusaineistosta laaditaan vuosittain palveluaineisto, jota luovutetaan tutkimustarkoituksiin. Tulonjaon palveluaineistoa käytetään julkishallinnossa, yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa tulonjaon ja sosiaaliturvaetuuksien tutkimukseen ja kehittämiseen. Palveluaineiston tutkimuskäytön erityisenä muotona on mikrosimulointi. Tulonjakotilaston palveluaineiston lisäksi sen perusaineistosta laaditaan erillisestä pyynnöstä erityisselvityksiä ja toimeksiantoja. Kansalliset tutkimusaineistot ovat maksullisia ja edellyttävät käyttöluvan hakemista.

Tulonjakotilaston tietokannasta johdetut tiedot toimitetaan Eurostatille ja ne sisältyvät Eurostatin koostamaan tutkimusaineistoon (EU-SILC Users' Database). Lisätietoja tästä tutkimusaineistosta saa Eurostatin verkkosivuilta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Asumiskustannuskäsite

Asumiskustannuskäsitteessä noudatetaan EU:n tulo- ja elinolotilaston (EU-SILC) määritelmää. Tietoa käytetään kotitalouksien asumiskustannusten ja tulojen perusteella johdettavien tietojen kansainväliseen, vertailevaan tilastointiin (ks. [Eurostat](#)).

Tulokäsite

Tulonjakotilaston pääasiallisena tulokäsitteenä on EU:n tulo- ja elinolotilaston (EU-SILC) mukainen *käytettävissä olevat rahatulot (pl. myyntivoitot)*. Käsitteet ovat määritelmällisesti samat lukuun ottamatta palkkatulojen luontaisuuksia. Ne luetaan tuloihin tulonjakotilastossa, mutta ei EU:n tulo- ja elinolotilastossa. OECD:n tulonjakotietokannassa käytetty tulokäsite on sama kuin tulonjakotilastossa eli käytettävissä olevat rahatulot (pl. myyntivoitot).

Käytettävissä olevat rahatulot (pl. myyntivoitot) on kansainvälisesti vertailukelpoinen tulokäsite, joka ei sisällä veronalaisia luovutusvoittoja (myyntivoittoja) eikä niistä maksettuja veroja. Sen mukaiset tulot on päivitetty takautuvasti tilaston aikasarjatietoihin vuodesta 1987 lähtien.

Tulonjakotilastoinnissa aiemmin ensisijaisena tulokäsitteenä käytetty laajempi *käytettävissä olevat tulot* on säilytetty edelleen tilastoinnissa ja tietokantataulukoissa. Se sisältää laskennallisen asuntotulon sekä myyntivoitot ja niistä maksetut verot. *Käytettävissä olevat rahatulot (ml. myyntivoitot)* vastaa aiemmin käytettyä rahatulokäsitettä. Se sisältää myyntivoitot ja niistä maksetut verot, mutta ei laskennallisia tuloeria. Myös tämä tulokäsite on säilytetty tilastoinnissa ja osassa tietokantataulukoita.

Vaihtoehtoiset tulokäsitteet ovat saatavissa perusaineistosta tilastointi- ja tutkimuskäyttöön ja niitä raportoidaan osassa tulonjakotilaston julkaisuja. Ne eivät kuitenkaan sovellu kansainvälisiin vertailuihin.

Tulonjakotilaston julkistuksissa esitettävät tiedot pohjautuvat vuosittain päivitettäviin aikasarjoihin, joissa on pyritty huomioimaan tulonjakotilaston tulotiedoissa tapahtuneet muutokset. Tulonjakotilaston aikasarjan vertailukelpoisuus on hyvä vuosille 1993–2016, ja päätuloerien kohdalla kohtuullisen hyvä vuodesta 1993 taaksepäin varhempisiin tilastovuosiin. Vuoden 2014 tulonjakotilastoon tehty metsätulojen muodostusmenetelmän muutos vaikuttaa etenkin maatalousyrittäjäkotalouksien tuloihin, joten tässä ryhmässä tulotiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään vuosien 2013 ja 2014 välillä.

Tulotiedoissa on tapahtunut aiempina vuosina seuraavia muutoksia, joilla on vaikutusta tietojen vertailukelpoisuuteen. Nämä ovat seuraavat:

- Metsätulojen laskentatavan uudistus vuonna 2014. Aikaisemmin metsänmyyntitulot pohjautuivat verottajan vuosi-ilmoitustietoihin. Metsänmyyntituloihin kohdistuvat kustannukset johdettiin mekaanisella laskentamenetelmällä. Vuoden 2014 tilastossa metsänmyyntitulot pohjautuivat muiden yrittäjätulojen tapaan lopullisen verotuksen tietoihin, jossa verottajan hyväksymät metsänmyyntituloihin kohdistuvat kustannukset ovat selvästi suuremmat kuin mitä tilastossa aikaisemmin laskettiin. Laskentamenetelmän vaikutuksista on kerrottu enemmän väestöryhmittäisiä tuloeroja käsitelleessä Tulonjakotilasto 2014 -julkistuksessa.
- Kotitalouksien käytettävissä olevat rahatulot eroaa tulonjakotilastossa vuonna 2010 ja sitä edeltävinä tilastovuosina olleesta käytettävissä olevien rahatulojen käsitteestä siten, että tietoon ei lueta veronalaisia luovutusvoittoja. Tietoon luetaan sitä vastoin toiselle kotitaloudelle maksetut säännöllisluonteiset ja velvoittavat tulonsiirrot laajemmin kuin aikaisemmin (elatusapu).
- Laskennallinen asuntotulo omistusasunnosta tuotetaan edelleen erillisenä tulokomponenttina ja se luetaan edelleen kotitalouden käytettävissä oleviin tuloihin (mutta ei rahatuloihin). Vuonna 2006 tilastossa uudistettiin asuntotulon laskentatapa ottamalla huomioon toisaalta yhtenäiset käytännöt muiden Tilastokeskuksen tilastojen (erityisesti kulutustutkimus ja kansantalouden tilinpito) kanssa ja toisaalta EU:n tulo- ja elinolotilastoa (EU-SILC) koskevan asetuksen vaatimukset. Merkittävimmät muutokset liittyvät otoskotitalouksille ositemenetelmällä laskettujen bruttovuokrien ositteiden tarkentumiseen ja omistusasuntojen poistojen käsittelyyn. Ositteissa tilastollisen kuntaryhmitymisen mukainen bruttovuokra on korvattu kunnittaisella ja suurimmissa kunnissa osa-alueittaisella tiedolla (vuodesta 2012 alkaen osa-alueen mukainen bruttovuokra on ollut käytössä useammalla suurkunnalla kuin aikaisemmin). Ositekohtaiset bruttovuokra-arvot perustuvat edelleen Tilastokeskuksen vuokratilaston vapaarahoitteisten asuntojen vanhojen ja uusien vuokrasuhteiden keskimääräisiin vuokriin, mutta havaintomääriltään pienten ositteiden vuokra-arvoja on korjattu vanhojen asunto-osakeyhtiömuotoisten asuntojen myyntihinnoilla. Asuntotulosta ei enää omakotiasujilla vähennetä poistoja. (Ks. Tulonjakotilasto, käsitteet ja määritelmät, asuntotulo eli laskennallinen nettovuokra.) Uudistetulla menetelmällä laskettu asuntotulo on viety takautuvasti aikasarjatietoihin vuodesta 1993 lähtien, joten tulokäsitteet ovat tältä osin vertailukelpoisia kun tietolähteenä käytetään tulonjakotilaston aikasarja-aineistoa.
- Kotitalouksien välisiin saatuihin tulonsiirtoihin ei vuoden 2006 tulonjakotilastosta lähtien ole laskettu enää kotitalouden saamia raha- tai muita lahjoja. Syynä on yhtenäisyys EU:n tulo- ja elinolotilaston (EU-SILC) tulokäsitteen kanssa. Uusi laskentatapa vähentää kotitalouksien keskimääräisiä käytettävissä olevia tuloja noin 150 euroa kotitaloutta kohti.
- Vuonna 2006 siirryttiin metsätulojen verotuksessa myyntituloihin pohjautuvaan verotukseen. Tämän vuoksi metsätulojen käsittely muuttui myös Tulonjakotilastossa. Metsätalouden tulot perustuivat vuosina 2006–2013 pääasiassa verohallinnon vuosi-ilmoitustietoihin eikä täydentäviä tietoja enää kysytty haastatteluissa. Metsätalouden kustannukset arvioitiin prosenttiosuutena metsän myyntituloista, kun ne aiemmin laskettiin haastattelutietoihin perustuvalla regressiomallilla.
- Tulonjakotilaston tulokäsitteiden vertailtavuutta vaikeuttaa myös vuoden 2005 osinkoverouudistus, jossa luovuttiin yhtiöveron hyvityksestä. Ennen verouudistusta yhtiöveron hyvitys luettiin tuloksi osinko-, tuotannon tekijä- ja bruttotuloihin. Koska yhtiöveron hyvitys sisältyi myös maksettuihin tulonsiirtoihin, verouudistuksella ei kuitenkaan ole vaikutusta käytettävissä olevan tulon vertailtavuuteen. Tulonjakotilaston aikasarjatiedostoihin verouudistuksesta johtuvat muutokset on korjattu vuosille 1993–2004.

Luokitukset ja menetelmät

Tulonjakotilastossa on vuodesta 2003 lähtien ollut käytössä suuraluejako, joka vastaa EU:n NUTS 2 -tason luokitusta (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 1059/2003). NUTS 2 -luokitusta tarkistettiin vuonna 2011 (Komission asetus 31/2011), mikä vaikutti myös suuraluerakenteeseen. Uusi suuraluejako otettiin käyttöön tulonjakotilastossa vuonna 2012.

Tulonjakotilastossa on vuodesta 2011 lähtien käytetty Ammattiluokitus 2010:ta. Se pohjautuu kansainvälisen ammattiluokituksen ISCO-08 luokituksen uudistukseen. Ammattiluokitusta käytetään apuna sosioekonomisen aseman luokituksessa. Uudistuksen vaikutus tulonjakotilastossa julkaistuihin sosioekonomisen aseman mukaisiin aikasarjatietoihin ei ole merkittävä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Hallinnollisista rekistereistä koottu **tulonjaon kokonaistilasto** kuvaa asuntokuntien vuosituloja ja niiden jakautumista erityisesti aluenäkökulmasta. Tilastoyksikkönä käytetty asuntokunta (ns. rekisterikotitalous) poikkeaa hieman tulonjakotilaston kotitalouskäsitteestä. Koska tulonjaon kokonaistilaston tulokäsite perustuu vain rekisteritietoihin, se ei sisällä laskennallisia tuloeria eikä eräitä tuloja, joista saadaan tietoa vain haastatteleamalla (mm. asuntotulo, lähdeveron alaiset korkotulot ja kotitalouksien väliset tulonsiirrot). Rekisteritiedoista tulonjaon kokonaistilasto sisältää veronalaiset luovutusvoitot, kun taas kiinteistövero ei sisälly maksettuihin tulonsiirtoihin. Tulonjaon kokonaistilaston käsitteet esimerkiksi tulojen osalta eivät täysin täytä kansainvälisiä suosituksia. Tilastojen tiedot saattavat erota myös otanta- ja tuotantomenetelmistä johtuvista syistä.

Tulonjakotilaston ja **kulutustutkimuksen** välillä ei ole merkittäviä käsitteellisiä eroja. Molemmat noudattavat kansainvälisten suositusten mukaista käytettävissä olevan tulon määrittelyä. Tulonjakotilaston asumiskustannukset ja *kulutustutkimuksen asumisen kulutusmenot* ovat yhtenevät. Kulutustutkimuksen tietoihin luetaan kotitalouden varsinaisten asuntojen ja vapaa-ajan asuntojen asumisen kulutusmenot (ml. laskennallinen kulutus). Tilastoinnissa noudatetaan bruttovuokralaperiaatetta ja luokitteluun käytetään yksityiskohtaista kulutusmenojen luokitusta (COICOP-HBS). Edellä mainittujen seikkojen lisäksi tilastojen tiedot saattavat erota otanta- ja tuotantomenetelmistä johtuvista syistä.

Verotustietoihin perustuvasta **veronalaiset tulot -tilastosta** saadaan tiedot luonnollisten henkilöiden veronalaisista tuloista, vähennyksistä ja veroista. Sen kuvaama ilmiöalue on suppeampi kuin tulonjakotilaston. Veronalaiset tulot -tilastosta ei saada kotitalouskohtaisia tietoja, vaan tilastoyksikkö on tulonsaaja tai aviopari. Sen ulkopuolelle jää myös osa kotitalouksien saamista yrittäjä- ja omaisuustuloista (mm. lähdeveron alaiset korkotulot) sekä tulonsiirroista (mm. osa kansaneläkkeistä sekä tapaturmavahinkoturvaan perustuvista etuuksista, sotilasvammalakiin perustuvat eläkkeet, asumistuet, toimeentulotuki sekä lapsilisät).

Tulonjakotilasto kuvaa kotitaloussektorin tuloja ja tulonsiirtoja ja on siten **kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin tulo- ja tulonkäyttötilin** laajennus. Verrattaessa tulonjakotilaston koko maan tulosummia kansantalouden tilinpidon tulo- ja tulonkäyttötilin eriin on otettava huomioon erot sektorin rajaamisessa, eräissä määritelmässä ja tilastojen laatimismenetelmässä. Erojen johdosta kansantalouden tilinpidon ja tulonjakotilaston luvut esimerkiksi kotitalouksien käytettävissä olevan tulon vuosimuutoksista saattavat erota tuntuvastikin toisistaan.

Tulonjakotilaston perusjoukon muodostavat yksityiset kotitaloudet. Kansantalouden tilinpidossa kotitaloussektoriin luetaan myös ns. laitostaloudet. Vuonna 2003 kansantalouden tilinpidon aikasarjoja tarkistettiin siten, että kotitaloussektoriin luetaan myös asunto-osakeyhtiöt siltä osin kuin kotitaloudet ovat asunto-osakkeiden omistajia (eli suurimmalta osin).

Lisätietoja

Marie Reijo 029 551 2547
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

toimeentulo.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Tulonjakotilasto 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-8121 (pdf)